

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת במדבר תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 ליתא למתניתין דר' קהני לרבי יוסי אנדרוניטוס מאכיל את אשתו בתרומה. מקמי ברייתא
2 – דקחני לרבי יוסי ספיקא הוא. ומרשבקיה רבי יוסי לרבי שמעון בן גוניה – דאריי
3 בחיהה ממתינתין. ואריי בברייתא לרודיה – שמע מינה דרבי ביה. ולאו הנאי היא,
4 דהתנא עמו וכן בברייתא מקמי נא מתניתין. דאי הנאי היא – ורודיהו היה הני ליה
5 נמי בברייתא. ומתן דלרבי שמעון ברבאבא
6 דלרבי יוסי. דיישי ליתיהא – דאמא שמואל

1 ליתא למתניתין מקמי ברייתא. דתנאי, רבי יוסי אומר:
2 אנדרוניטוס בריה פגני עצימה הוא, ולא הקריעו בו
3 חכמים אם זכר אם נקבה. אדרבה, ליתא לברייתא
4 מקמי מתניתין. משמיהו אמר: ליתא לברייתא. שמע
5 מינה דרבי ביה. ושמאל אמר: ליתא לברייתא. דהא
6 מתניתין. אדרבה, ליתא למתניתין מקמי ברייתא. דהא
7 שמעין ליה לשמואל דיישי ליתיהו. הני מילי פי
8 לא מתשקרא מתניתין, אבל פי מתשקרא מתניתין –
9 לא תיש. אמרי פי רב משמיהו דרבי. הלכה קרבי יוסי
10 באנדרוניטוס ובהקדמה. ושמאל אמר: בקושי
11 ובקדושה. אנדרוניטוס – הא דאמרן, הקדמה – דתנן:
12 אין נוסעין, ואין מרביין, ואין מרביין ערב שבועית
13 פחות מלשה יום לפני ראש השנה. ואם נבע
14 והכריף והרביע – עקור. רבי יהודה אומר: כל הנבע
15 שאינה קולטת בשלשה ימים – שוב אינה קולטת. רבי
16 יוסי ורבי שמעון אומרים: שתי שבתות. ואמר רב
17 נתנן אמר רבה בר אבוב: לרבי האומר שלשים –
18 צריך שלשים ושלשים, לרבי האומר שלשה – צריך
19 שלשה ושלשים, לרבי האומר שתי שבתות – צריך
20 שתי שבתות ושלשים. ושמאל אמר: בקושי. ורודיש.
21 קושי – דתנן: פגמי רבי קישויה? רבי מאיר אומר: או
22 אבקעין או חמשים יום, רבי יהודה אומר: דיהה
23 חדשה, רבי יוסי ורבי שמעון: אומרים אין קישוי ותר
24 מלשתי שבתות. קודש – דתנן: תמסקפך פגנו על גבי
25 הכהנותו של חברו הרי זה קדש, ותניב פארויותיו,
26 דברי רבי מאיר. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים:
אין

1 ברייה בפני עצמה בו – אומר רבינו יצחק: חדא בריה לא ידי פירושו בנן בריה
2 שמבטאות אחרים, שאינו ספק. אלא בריה דקאמר הבא היינו שהוא ספק,
3 בקאמר ולא הרייעו בו כו'. וכן משמע בדומלת' (גדה כהא). דאמר רבי טומטוס
4 ואנדרוניטוס שראו לזון או אודם אין שופרין עליו את התרומה, ולא לזון ואודם באת
5 שופרין עליו את התרומה. לראו בהריא משו
6 דלרבי רב ספקא. והינו על כורך כרבי יוסי
7 ברייתא. דלרבי יוסי דמתניתין זכר הוא. וקשה
8 בדומלתא בדבריהם (פרק א) מסיים בך ברייתא
9 דשמתניהו אבל טומטוס אנו, אך אלא או ספק
10 איש או ספק אשה. מכלל דאנדרוניטוס לא הו
11 ספק, אלא ליתא לא איש ולא ותר: ועוד. מללנת
12 קא דרבי יוסי דהתוספתא בדבריהם הוי
13 אנדרוניטוס ספק, והתנא באודם כתיב ולזון
14 באכשה – מכלל דלרבי יוסי לא היה ספק ואמר
15 רבינו יצחק, דהתם הוי פירוש: אבל טומטוס אינו
16 כן. נמן אנדרוניטוס שהוא ספק מומתו שהוא בריה
17 משנה, משום שיש לו זכרות ונקבת הוא ספק
18 שנתנו, אבל טומטוס אינו כן. וכן אלא ספק שהוא
19 איש ודאי או אשה ודאית, אלא שהוא מוכסה
20 ואין ניכר. או קא דרש, ונקיע ונמצא זכר – אנלא
21 מילתא דמתנהו ודאית וכו' דאי. וכן אלא נקדשה
22 ונמצאת נקבה. ורבי יוסי לא פליג אתנא קנא.
23 אלא לפירוש טעמא דהנא קנא קארי, אף על פי
24 דקנא רבי יוסי אמר. אי נמי. מכלל בריה רבי יוסי,
25 ותני שרבי יוסי אמר. ועוד ישי לומר: דפליג אמאי
26 דקאמר אתנא קנא (שם). דריש נור שיה
27 ואתה. פירושו: ענייה. כן בריה נור איש, דהרי
28 נור. מעלה פליג רבי יוסי, שאין חשוב איש ואשה
29 אלא או זה או זה. ותנא קנא כבי שחשוב ענייה.
30 מבקעת באיש ובמקעת הוא באשה. וקאמר נמי
31 דהא קנא דריש נור שיה זה לא איש ולא
32 דהרי זה נור, לפי שאין זה לא איש נמוך ולא
33 אשה נמוכה. רבי יוסי לבר זכור בו – תמה
34 דלמא דרבי יוסי בברייתא לניב רבי שמעון
35 דמתניתין. כ' מתקרא מתניתין לא חיש –
36 ואף על פי דבמה משנית סובית אנדרוניטוס
37 ספק. פפרק א' אבל אש (שבת קלד).
38 ובה'מלת' (גדה כהא). ובפרק י' על אלו ממוין
39 (בבבבב טאא). – מכל מקום, לרבי יוסי
40 אנדרוניטוס הוא זכר, שמשנה דאי עיקר נמי בברייתא. ומכל מקום דייק לרבי שמעון
41 דאנדרוניטוס לשמואל זכר הוא. אף על פי דבמה משנית סביר דספיקא הוי, אלא יתא
42 דסבר כהנו משנית לא היה אומר דליתא לברייתא. ודיכן שחפוט אותה סברא עיקר היה
43 לומר לברייתא דאי עיקר שאומרת כן לרבי יוסי.
44 הלכה
45 כרבי יוסי באנדרוניטוס – פריש בקדמיהם. דלרבי יוסי דמתניתין ספק. דבכל הך
46 מילי ודשישי ליה לרבי הונא דאמר לקמן שמעיה דרבי אנדרוניטוס חיבינ עליו
47 ומשמע דסבר בברייתא. ומתוקן לקמן אישמואל כל רבי יוסי דמתניתין ומקמי ליתא
48 לברייתא. והדאי דהמפתל – סבר רבי יוסי ברייתא בני טומטוס ואנדרוניטוס שראו לזון או אודם. והשתא אמוראי ינניו ואלכא דרב. לר' רבי
49 ושלשים – פירש רבינו תם: דלאו אשבעיה קא. ולענין טעיה ליכא חתופה שבועית. לאסור טעיה הנקלסת בתוספת שבועית אלא לענין עולה קאמר. דלרבי האומר שלשים
50 לקישו – צריך לניב עולה שלשים ושלשים. ואומר רבינו יצחק דסויא דפרק קנא דראש השנה (ג). מובחין כן, בני הא דהניא: אתד ונתעו אתד ומברך אתד ומברכ ערב שבועית
51 שלשים יום לפני ראש השנה – עלתה לו שנה, ומותר לקישון בשבועית כו'. ודייק התם דלא מיתוקמא כרבי אליעזר דאמר שלשים יום בשנה שחובים שנה, משום דלירדיה שלשים ושלשים
52 ומתן קל כרבי מאיר. דאמר ר' יוחנן שנה חוב שנה. דיום שלשים עולה לכאן ולכאן, ואם איתא דרב נתנן אמר רבה בר אבהו אשתמייתא קאן – שפיר מתוקמא ליה אתד ונתעו
53 כרבי אליעזר, אלא חוביה הנאט אלא בשנה שחובים שנה. ואותן שלשים של קישתה לא חזיר. נמן שבמתניתין דאן טעמים דמתיי חובי' ל' של קלשה ותישי ליה התוספת
54 החשבון שנה. קידוש חנו כן – אף על פי דמסקנין בהתנאי' (בבא קטא) פי בך דרבי מאיר דיאן רבינו דגמרי, מכל מקום אפשר דהלכה כרבי יוסי ברא דקאמר לך קידוש. ואפשר
55 דרבי יוסי מדה לרבי מאיר, דאם קודש – דחייב באריותו. והתם לא מיתיי אלא דמוכא שמענין דראן רינא דגמרי, ולענין דינא דגמרי הוא דרסקנין בתוחה בעלמא. אבל הבא – הלכה
56 כרבי יוסי ולא קודש.

1 הדין הוא חורף. כדחזו עובד דמתיי רבי יוסי ספיא. אלא נקט ומכסי משום רבותא דרבי מאיר, דאי במסקין אסור. רבי יוסי אמר בו כי ספיא מיתיי רבי יוסי מעשה
2 באחד שורר כרמו של חברו, התיי רבי עקיבא. אבל מריתע בתואה. דהיי כלאיס דארייתא, דהיי – אם כן דאמר בדיקמין ומוציא' (מנחות טו.א). מנשה באחד שורר כרמו
3 של חברו סמור, ואסור חכמי תלמידי התורה הגפנים ומשמע דבשאר רועים דהוו דרבנן איידי, אבל בקבוס ולף או חמשה תמינים שדם כלאיס דארייתא – דהו אוסרים גם הגפנים
4 שאין של ועוד – אם כן תלמידי תורה אביהם חייב רבי יוסי. אף על פי דמסקין שמואל בתוחה אלא כרבנן. ורב הונא אמר רבי מאיר בני כרמי. והו אלא הלכה כרבי יוסי. והו אלא חובת רב
5 יוסי וימנא דהתיי הגפנים אפילו בכלאיס דארייתא – היינו משום דקסבר דלרבי יוסי אפילו רועים ומתרים. דכיון דמן תורה אין אדם אוסר בכלאיס דבר שאינו שלו – אין כאן כלאיס.
6 והכל מותר.

1 הדין הוא חורף. כדחזו עובד דמתיי רבי יוסי ספיא. אלא נקט ומכסי משום רבותא דרבי מאיר, דאי במסקין אסור. רבי יוסי אמר בו כי ספיא מיתיי רבי יוסי מעשה
2 באחד שורר כרמו של חברו, התיי רבי עקיבא. אבל מריתע בתואה. דהיי כלאיס דארייתא, דהיי – אם כן דאמר בדיקמין ומוציא' (מנחות טו.א). מנשה באחד שורר כרמו
3 של חברו סמור, ואסור חכמי תלמידי התורה הגפנים ומשמע דבשאר רועים דהוו דרבנן איידי, אבל בקבוס ולף או חמשה תמינים שדם כלאיס דארייתא – דהו אוסרים גם הגפנים
4 שאין של ועוד – אם כן תלמידי תורה אביהם חייב רבי יוסי. אף על פי דמסקין שמואל בתוחה אלא כרבנן. ורב הונא אמר רבי מאיר בני כרמי. והו אלא הלכה כרבי יוסי. והו אלא חובת רב
5 יוסי וימנא דהתיי הגפנים אפילו בכלאיס דארייתא – היינו משום דקסבר דלרבי יוסי אפילו רועים ומתרים. דכיון דמן תורה אין אדם אוסר בכלאיס דבר שאינו שלו – אין כאן כלאיס.
6 והכל מותר.

1 ולותה ואכלה מאי - אי לוחה ואכלה קודם שפסקו לה ביה דין. לא היה חייב
 2 לשלם. אפילו לוחה בבית דין. כדפרש רבנו עם סוף תחובות (קוק) גבי קומי
 3 ביה דין ופסקו, מה שפסקו - פסקו. והבא מיבעיא ליה אם יש לביה דין לפסוק לה מונות
 4 שדלוקי בעלה למועית דיהו. ולחלה וחבאל כשאר נשים או לא. **אלמנה** לבית גזול יש
 5 לה פירות - לאביה, דאמר רבנן גיטין ע"ה

6 שנתפתרה (תחובות נ"ב). אלמנה לבית גזול,
 7 נשבת - חייב לפדותה. קרינא וקרינא ונבנית
 8 'אדוהתרוך' ויתרוהיך' ליה פירות כמשמעו. דין
 9 פירות הייתי פירוקנה דהוי תחת פירות. ובשניה
 10 דקטני אין לה פירות - דהוי גמי על גב פירות. דאם
 11 נשבת אלמנה חייב לפדותה, גמי על גב הדבעל
 12 אוביל פירות. כי הדיא ודאשעה רבדי (נבנות
 13 ע"ה). דהנא נמי אין לה פירות מונות כו'. ואמר
 14 רבא בר בר חנה: שאנינה שאנינה יובלה לרזינא מננו
 15 הפירות שאכל. אמר רבי עזריאל: הא דתמסו -
 16 כשכאל עד שלא רב דאמר ביה כו'. ולרבא דאמר
 17 הוה: אלמנה ליבון גזול דאני חייב לפדותה.
 18 נראה לרבינו יצחק לפרש: יש לה פירות - דאם
 19 נשבת משלם הבעל הפירות שאכל לפדותה
 20 בהם. אבל כשפרוקנה יור על דמי פירות שאכל
 21 לא ידבי. ובשניה, אפילו דמי הפירות שאכל
 22 לא ידבי. ומתוך פירוש הקרטוס ששמעו שאין
 23 לבעל פירות אלמנה כולל, אפילו לא נשבת -
 24 חייב להחזיר פירות שאכל, ודפרש יש לה פירות
 25 שאף על פי שאכל פירות - כיון שדלא כיון
 26 אבול - ששלם. ואליבא דרבא דתחובות פירש כן.
 27 אך נראה לרבינו יצחק מה שפירש, דלא משלם
 28 בעל אלמנה קודם שפיקנה נשבתיה. כן פירש
 29 דרבינו יודנה בן נתן.

בלאות
 30 פירש קבנרסו שמתנינו גבי שניה
 31 דאין לה בלאות. שאם יש לה ערוין
 32 בלאות ושחוקים כנגדיהם שהדיקסו לו - אינה
 33 נולדת כשיצאה, וקדמא קדמא חבמיס. ואין ראה
 34 שחוקים יצאה, ורבדיא חבמיס בוסף. **אלמנה**
 35 ונתנית' (תחובות ק"א). דדוקא מה שבלא או ראה
 36 בעין - אין לה. אבל מה שבעין - ע"ה. והבא
 37 דאיידי שחוקין שני ערוין בעין - רגיל לפרש
 38 'בלאותיה קיימין' כדאמר רבנן ונתנה -
 39 (פסחים ס"ג). כיון שחוקין יצאה, ואף על פי
 40 שהדיקסו בלאותיה קיימין, וכן בסוף 'אף על פי'
 41 באלמנה שני פירות - היינו בלאות, כיון
 42 דאיידי בלאות שאין קיימין כדאמר רבנן
 43 (תחובות ט"ב ע"ב). עיילא ליה לגמא - פירא
 44 דיה, ומכסי בה באותו ע"ה רבלי.

ובל
 45 מקום שדוא פסול והיא פסולה - פירש
 46 בקיורסו: שהיא פסולה - שנתא אותה
 47 בעבירה. בתנן בבבבאות (מה"א) ולא תרדויה
 48 בעי, אלא אם הוא פסול או הוא פסולה - קנסו
 49 אותו, ולא מרגלא ליה, כיון דתפיסל הביי דח
 50 מניניהו, כדאמר בסמוך: מנורת ותנינה אתה
 51 בעיניהו. ופריך ולרבי אליעזר דאמר ריה דח עבי
 52 ונמנור - הא לא מרגלא ליהו דהם בעל אל
 53 ומפסול, בירא ישראל לא ישפיל למימר שישלם
 54 על ידה. ואידי נמי לא מרגלא הביי, אלא
 55 מעיקרא מפסלא וקיימא. אלא משום דע לחד
 56 עשה, ולא מרגלא ליה, קריאה דהירגילו
 57 ונמנור, ולפל על ידה, ומיהו, כדאמר בעלה
 58 לכ"ז איכא בעיניהו כו', ואמאי מרגלא ליה? והא
 59 הוא חספל על ידה, שנשאת שני בעבירה, וריאה
 60 לדריגלו ורבינו עם מפרשי: דהוא פסול רקאמר -
 61 אולא קיל, ובפסול דיהו לחור, אפילו במקום
 62 שדלוקי כשר - לא מרגלא ליה כו'. כדאמרנן, ולרבי
 63 מתנין בן דרשקו דאמר: אפילו ליה כן עשאה וזהו
 64 מתיא בן חזקיהו שישלם עליו.

1 ויהי לאו הרומאה - דאין שיה בכלל, דאין ישראל מותרין שלא ליגע, דכתיב (ויקרא
 2 כא) 'אמור לא הנשים' - בתרם ומותרין ולא ישראל. לא משום דרב יודנה - אלמא
 3 אפילו לא שאן שיה בכל נפקא לן מתחם גדיש חיבות. לא גרפי מילא יקוהו -
 4 כלומר, מראש או אשה לא נפקא ליה אלא השיה בכל, והא דאמרנן למעשה ולא
 5 בנות אהרן - משום דאי לא משייה הוה ליה מרגלן

6 מילא יקוהו דמחייב לנשים אלאו שאן שיה
 7 בכל איכא דאמר קוחה אישכרין ליה -
 8 ולמכתה. דבלא שיה בכל נשים מותרות.
 9 ואף על גב דאמר יודנה משתמנא, סלקא
 10 דערך אמנא ליגמר שמונאה, ויהי שיה שאן
 11 בכל דלא תרמינן שמונאות. ויהי רסיקין: בתניס לויס
 12 וישראלים וישכרין. הא זה לויס וישראלים
 13 חללי ניהו דחורו מותרין. למה לא ביה - אבל
 14 בתני חלללי, חללי בבנותה - לא. אמר ליה רב
 15 הוסי - בעל חללי בבנותה שפיר דמי. והא
 16 דלא נתנהו - משום דכתיב חללי אסירי, לא
 17 פסיקא ליה. דכל דיכא דרבי נסבי מנורו ויהי
 18 מנורו קתני וכו'. בני כירי - מקום, כיון דאמר
 19 פה - (יבמות ל"א). כתובהה של יבמה על נכסי
 20 בעלה הראשון, לית לה מיהו. ואף על גב דהא
 21 מראשון לית לה, וא דלפא כיון דאי לית לה -
 22 ליבמה ועלמא כמאן, כיון דלית ליה נכסיס
 23 ו' תקני לה רבן שניה, והתני על ליה
 24 מראשון, הילכך את ליה רבמב. ובתמי על ליה
 25 נכסי בעלה הראשון - אבל יבמות קאי, וקתני
 26 אם תחתיה שניה לבעל - אפילו מיבס אין לה.
 27 שמע מינה. מכלל דאיכא דאית לה מיבס -
 28 בתמיא. בעינן אפישטיא, מיהא לישט
 29 דברייתא קשיא, דקתני: אפילו מיבס אין לה.
 30 ומשמע מדקתני אפילו - מכלל דאיכא יבמה
 31 אחרייהו קתני לה בתרבי מיבס. והא קתני רישא
 32 בתובהה על נכסי בעלה הראשון. תקני לה
 33 משני - בדי שיה תחת קלה בעיניהו דהיאציה.
 34 מוני תמי בתובה ניהו - שא כל בתה על
 35 בבתובהה את תמא יחבא בביתו ומתנות מנכסי
 36 ולא ימי מניא ארמולקתו. לאחר מיתה - אם תם
 37 ויהי גישה - לא. ומונות כל ימי אלמנתה
 38 כשאר אלמנה, ומיניו תמי בתובה, והא מיבס
 39 למינור ולדמא תתכבב כביה. ויש לה פירות -
 40 שאף על פי שאכל את הפירות, כיון דרשלא נאף
 41 אבול, שדרי לא היה לו בה נישואין משלם. ונאף
 42 על גב דאמרנן (תחובות ע"ג) גבי כשרה מה
 43 שאכל אבל מה שהוציא הוציא - רבא קשיא
 44 ליה מירתייהו אפילו מה שאכל מן סתוין
 45 מרגילה לעבדיה. הכי רסיקין וכן מנאת'
 46 תחובות האגוניס. שפני שיהו פסול והיא
 47 פסולה ובל מקום שיהו פסול והיא פסולה קנסו
 48 אותו בתובה - והכי פירשתי שחוקין
 49 פסול, כדתנן בבבבאות (מה"א). ורביא שנים
 50 בעבירה - פסול עד שידור הגאה, והוא פסול
 51 על עידו.

קנסו
 38 מונו, או דלמא: בתובה דלמשקל ומיפס -
 39 לה? אמר ליה: לית לה. והתנינן: יש לה? אי תמא תהיא -
 40 אמר ליה: תניא יש לה. הא ב'עמוד והוציא' קא? ואלא תמנאי יש לה? אי תניא תהיא
 41 - לאחר מיתה. תני רבנן: אלמנה לכתן גזול, גרדשה ותלוצה לכתן הדיוט - יש לה
 42 בתובה, פירות, מוונות, בלאות, והיא פסולה וולדה פסול, וכופין אותו להוציא. שנתות
 43 מדברי סופרים - אין לה בתובה, לא פירות, לא מוונות ולא בלאות, והיא כשרה וולדה
 44 כשר, וכופין אותו להוציא. אמר רבי שמעון בן אלעזר, מפני מה אמרו: אלמנה לכתן גזול
 45 יש לה בתובה - מפני שהוא פסול והיא פסולה, וכל מקום שהוא פסול והיא פסולה
 46 קנסו

1 **ממורת** ותניה איכא ביניה — שכול לטורח את בניו על ידי שפחה. ואף על פי שאין
2 יבול לטורח את הנקבות. כדאמר בסוף 'אגומר' בקידושין (טא.) במה חטור
3 את הנקבות — כמורה הוא שלא יקפיד. כיון שיכול לטורח את החברים. ולאמנה לבתן גזול
4 גרשה וזלזלה לבתן הרויט, דמשמע דלא מרגלא וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה
5 על פי שבני ישראל מוקדו טורחה לחללות. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.

6 ישראל מוקד טורחה להללים לרבי ודסתאי רבי
7 ינא (קדושין ע"א) — מיל מוקם מקפיד הוא על
8 בניו שאינם בתים, חירא ליהודגלו.
9 עקבא דאמר יש ממוז מחייבי לאוין
10 הא לא מרגלא ליה — הוה מצי למיטר
11 למיטר דרבי עקיבא רבי טרפון. דאמר (שם)
12 (טא.) ממוז נושא שפחה. ואיכא בנייהו ממוזת
13 ותניה כדלעיל. וכן אמרנו ומאי קשיא ליה
14 ולרבי עקיבא. ואם דלא תפיס בה קידושין — אם
15 כן אינה אשה, ואין שייך לקניא בתן לה
16 בתובה. דאפילו טו לא בעיא מניה. כדאמר
17 בהדילף (יבמות מט.א.) ויש לומר: דלאו משום
18 בתובה ממוזת פריך. אלא משום פירות ובלאות.
19 שאין לה להפסיד כיון דלא מרגלא ליה
20 **ולרבי** מתאי בן חרש בר הא לא מרגלא ליה
21 — פירש בקמטוס. דנימא לה לשנתן ברישא.
22 דלא ליפסלה לבחונה. וקשה רבין גדישה —
23 לאו בת שניה? ברמבם סוסי' 'אחשה רבה'
24 (יבמות ט"ז.א.) דקמה: מאי לקניא בתן לה?
25 אפילו נתן לה טו נמי. ואפילו אמר אני משקה
26 נמי, פירשה: דרוב אינה שדה. ועד קשיא
27 לפירוש הקונטרס. דמאי איירא דפריך לרבי מתאי
28 כן חרש לרבנן נמי וקשה. דלא מרגלא ליה
29 שרונה לשנתן תהלה ליהודת מותרת לבחונה.
30 דאם יבא עליה — שוב לא ישקה, דלא הוי
31 מוקד מעון. ואן ומים ברוקין אותהו אלא יש
32 לומר: ולרבנן נידח ליה, דהא לא בת שדה היא.
33 כיון שגירשה. אבל לרבי מתאי בן חרש שנעשה
34 זונה — לא מרגלא ליה, אף על בג דבלאו הכי
35 היה פסולה לבחונה מונטמאר, ועוד: גדרושה
36 היא ובתורהו נמי אסירא ליהשתא. שדיא ורד
37 מכל מקום, פסול של זנות נגאן הוא דלא ולא
38 מרגלא ליה. ובפרק 'עשרה יחסין' (קדושין ע"ב)
39 נמי תמיר ליה שפול על זנות טפי משאר אסורי
40 בחונה, הואיל ויש זנות פסיל בישראל. ועוד: לשי
41 מרגלא ליה משום אסורא השתא חרי' לאוי.
42 תרומה

1 קמו אוהי בתובה — כלומר לא קנסה משאר כל נשים. והאי דקנסה רבנן לשהי
2 בתובה — בדי שלא תתעבב אצלו הוא. דכיון דלא תהויו לה בתובה מיניה. שפאק ליה
3 ונפאק. אבל תבא לא צריך. דנמילא שפאק ליה. דכיון דהוא נפסל על ידי — ש טקשה
4 בניהם. וכן כשהיא נפסלת על ידי. וזו היא מרגלא ליה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.

5 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
6 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
7 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
8 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
9 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
10 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
11 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
12 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
13 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
14 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
15 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
16 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
17 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
18 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
19 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
20 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
21 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
22 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
23 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
24 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
25 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
26 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
27 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
28 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
29 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.
30 זלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה. וזלזלה וזלזלה.

31 נמי דאורייתא, ומאן דאמר מפני שהוא מרגילה — הא הוא מרגלא ליה. ולרבי מתאי בן חרש,
32 דאמר: אפילו הלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך — גשאה זונה, הא לא מרגלא ליה ולא
33 מיד? אלא, אמר מר בר רב אשי: מוקדה ודאי איכא ביניהו. משנה בת 'ישאל מאורסת
34 לבתו, מעוברת מכהו, שומרת יבם לבתו, וכן בת פתן לישאל — לא האכל בתרומה. בת
35 ישאל מאורסת ללוו, מעוברת מלוו, שומרת יבם ללוו, וכן בת לוי לישאל — לא האכל
36 במעשר. בת לוי מאורסת לבתו, מעוברת מכהו, שומרת יבם לבתו, וכן בת פתן ללוי — לא
37 האכל לא בתרומה ולא במעשר. גמרא ותהא ורה, ורה מי לא אכלה במעשר? אמר רב
38 נתנן אמר שמואל: לא מני — רבי מאיר הוא, דאמר: מעשר ראשון אסור לרבי. הניחא:

39 **גמרא** מי לא אכלה במעשר — יכל וז לא איכל קדש' בתוכי (ויקרא כב.) ומעשר ראשון לאו קדש אקרי.

40 תרומה

1 תרומה לבחן - נתינתה לבחן ומעשר ראשון ללוה. קתני מעשר ללוה דומיא דתרומה
2 לבחן. מזה תרומה אבילה נתינתה. לבחן ולא לזר. אף מעשר ללוה אבילות ללוה ולא
3 לזר. ואי לא וכי סמירא ליה רבי מאיר, תרומה למאי קתני? נתי דמעשר איצטריבא
4 ליה לאורחי ולא רבי איהונן ליה לבחן כרבי אלעזר בן עזריה. אלא תרומה למה לזר ועוד:

5 מוקדמהו ליה רבי אלעזר לשון היתר. במבול
6 דרבי מאיר נמי באיסור היתר איירי. במבול
7 דאיבא למאן דאמר - מעשר לבחן אביל? א
8 בתמיה. והא דרבי תנאים לאו זרים נתינה
9 בדאמר למקן דכרתי איקרו לזים. נותן אף
10 לבחן - בדקאמר למקן טעמא. משיח דנמיא
11 - כך קיבל מרבו. ורבו מרבו. עד רבי מאיר
12 ששמע טעמו. ולא מן דעתיה קמפרש לטעמא
13 דרבי מאיר. - אביל מיתא טובלת - שכל זמן
14 שלא דופרשה חיובין מיתה על אבילות של
15 טבל, דלא מיתה כתיב ביה. אף מעשר ראשון
16 טובל - ויתא על גב בדרייה לביא מיתה -
17 חיובין מיתה על הטבל, שלא דופרש מעשר
18 ראשון ממנו. או אפילו מעשר עני - דקיל
19 כדקרא בעלמא, ודלא עד קודשה אתי כיה.
20 ואבלי בשעירי - בעשה השלישית שמעתי
21 קרא. אבל ברתין: וקאמר ר' חננאל אי תיבול וא
22 סתם הוה אמיתא לאאו אבל מיתה אף קא
23 שמעין לן. ממי אמיתא אובלת דקתני - שיהיה
24 מנתנין לבית מיתא. אמית נותנת ביה -
25 לשלחה לתרום מעשר של ארוס. ולהרס ממנו
26 תרומת טעמו. ודחי ליה בתום של מדינת.
27 ואבלתם אותו בכל מקום ארוס וכו' -
28 הוה חכמה אבילה אשתו לו. למד על רבי ישראל
29 שנואה ללוה כו'. וכי דרטינן מר בריה דרבימי
30 אבר לשון שאין חולקין לה מעשר בבית הגרנות
31 גתיא לפמן דאמר משהו יתור אלל בשתן
32 דאמר משהו נרשע - גרשה בת לוי מ לא
33 אבילה במעשר? ולטיעמך, גרשה בת כחן מ
34 לא אבילה בתרומה? אלא גזירה משום דקתני
35 בת ישראל - והכי פירושא רישא -
36 בת דיקאבנת אבילה מעשר. ורבי מאיר. וסיפא
37 בת לוי בעלה. ודחי הוה גזירה נמי מעשר
38 - לומר שאין חולקין לה מעשר בבית הגרנות
39 בכל בעלה. והוא הדין לשנואה. דאמר - בפרק
40 אפילו בעלה. והוא הדין לפמן דאמר - בפרק
41 'ושאיל על האנוסה' (יבמות קא). משום דקתני
42 אין חולקין תרומה לאשה בנותן, אלא למאן
43 דאמר טעמא משום גרשה. שמא ירשעה
44 בעלה ויהא וזה איהו חכמי דיריעי ויתורו ויהו
45 תרומה לזר. וישאיה בת לוי מי לא אבילה
46 במעשר - ואמאי בת לוי שנתארסה לבחן
47 דקתני אין חולקין לה מעשר בתרומה במבול
48 בעלה. אמאי גזר בה רבנן? הא אי נמי גרשה
49 לה - ופירי קאבילה מעשר. ולטיעמך גרשה
50 בת כחן מי לא אבילה בתרישא - כלומר -
51 ולטיעמך דמותבת אמתנין לגבי מעשר -
52 הכי נמי בפרק 'ושאיל' (שם) דאיתומה עיקר
53 מילתא. דקתני: אשה אין חולקין לה תרומה על
54 היתר, ופרשין טעמא משום גרשה. ודחי פליג
55 כן בת ישראל לבחן בת כחן לבחן. גרשה בת
56 כחן מן לא אבילה בתרומה? אלא גזירה משום
57 גרשה בת ישראל. ומאן דרטיס איפסא לא
58 מוקדמהו לכל, דהכיב מצו פריך מותרת
59 מנתנין דקתני בת כחן ללוה לא אביל בתרומה? הא דרבי
60 דרומן דקאמר מוארסת. דכיב לוי לישראל לענין תרומה. ובה לוי לישראל לענין מעשר. אשמעין דפסיל לוי איסוס. ובה לוי לישראל וללוה ובת לוי לבחן אשמעין
61 דלא מוביל לה. תנא נמי סיפא - בת כחן לבחן. ובה לוי לבחן לענין חולקה דמעשר. מאורסת.

1 תרומה לבחן ומעשר ראשון ללוה - פירש בקטנות: דדייק, מוקדמהו מעשר ראשון ללוה
2 דומיא דתרומה לבחן דאבילותה נתינתה. דאי לא וכי - תרומה למאי קתני
3 לה. וקשה דאם כן למה נמי רבי עקיבא היא. דקתני נמי למקן כי היא לישראל? ואי משום
4 דסתם משנה רבי מאיר - הא אמרין (שבת נ"ו פ"א.) וכולהו אליבא דרבי עקיבא. ומתמדה
5 שנתנין לזר ויתו - אין לרבי מקום. דרומא
6 הא דאיתיר רבי מאיר באיסור היתר היתי
7 תרומה דאסורה ללוה ושיאי לבחן? ופרש רבינו
8 יהודה בן נתן: בתיאוריה בודבר רבי מאיר
9 'מעשר ראשון אסור לזרים. רבי' אלעזר
10 מתירי לבחן - לא גרסינן בן עזריה. דרבי אלעזר
11 בן עזריה קדים טובא לרבי מאיר. ולקמן בבביתא
12 דרבי עקיבא גרס רבי אלעזר בן עזריה. דהוא בר
13 פלוגתיה. מה תרומה טובלת - פירש
14 בקטנות: בעלל דופרשה חיובין מיתה על
15 אבילות של טבל, דהא תרומה מיתה כתיבא ביה.
16 וקשה לרבינו יתקן מעשר ראשון נמי כתיבא ביה
17 תרומת מעשרו ועוד: אי מטעם ה - לא ליחס
18 טבל לבחן כיון דתרומה שריא ליה ופירש רבינו
19 יהודה בן נתן, משום דרטינן בפרק 'ודפרישין'
20 (שבת נ"א פ"א.) זאלא תלולו את קרשי בני ישראל
21 אשר יירמו - בעתידים לתרום הבתוב מרבו.
22 וליף חילול מותרת. אף מעשר ראשון טובל
23 - אבל אסור ירות לא לפינן דרבנן. קוין על גב
24 דאף וקש לפתוח: כיון דלא מצו לאקשר לגזרי
25 לאסור אף לזרים כחן תרומה. ועוד: ומיסתבר
26 לאומי דיקשט אמאי דאמר קרא דבתוכא
27 אתירא. ונמי טבל דילפינן בספון מלא חובל
28 לאבול? ואת ביה ואלא, ואתא דיקשא לאיתוי נמי
29 מיתה. אבל לאקמי בה אסורא דלא אשכחן -
30 לא מקטנין. אי מהתם הוה אמיתא ללא -
31 ומתקשרא אש חיה שמעתי ליה ומיתה, אי לאו
32 דאשמעין לוא מתבא. בדפרישה. ועוד:
33 דאיתיר: לוא חובל לאבול? למעשר עני טביל.
34 ואם אמרין: כיון ליה טביל אמר. בני במיתה
35 הא לא אתקש לתרומה ויש לומר דשמא אין בו
36 מיתה. אי נמי, כיון שאין חולק מעשר טבל לענין
37 אחריה - וזה הדין לענין מיתה.

1 תרומה לבחן ומעשר ראשון ללוה. דרבי רבי מאיר. רבי
2 אלעזר בן עזריה מתירי לבחן. מתירי - מכלל דאיבא
3 מאן דאמר? אלא אימא: נותנו אף לבחן. מאי מעמיה
4 דרבי מאיר? אמר רב אחא בריה דרבה משיחיה
5 דרבנן: "אי בתי מעשר בני ישראל אשר ירמו לה'
6 הויכוח", מה תרומה אסורה לזרים - אף מעשר
7 ראשון אסור לזרים. אי מה תרומה חיובין עליו מיתה
8 והוקש - אף מעשר חיובין עליו מיתה והוקש? אמר
9 קרא: "ומתו בו כי חללהו" "ויכף המשיחו עליו",
10 "בו" - ולא במעשר, "עליו" - ולא על מעשר. ורבנן:
11 מה תרומה טובלת - אף מעשר ראשון נמי טובל.
12 וכדתניא, רבי ופי אומר: יכול היה חיב אלא על
13 טבל שלא היה ממונו כל עיקר, הריב ממונו תרומה
14 גזולה ולא הריב ממונו מעשר ראשון. מעשר ראשון
15 ולא מעשר שני, ואפילו מעשר עני - מניין? תלמוד
16 לומר: "לא תוכל לאכול בשעריך", ולחן הוא אומר:
17 "ואכלו בשעריך וישבעו", מה שעריך - האומר לחן?
18 מעשר עני, אף "שעריך" האומר באן - מעשר עני,
19 ואמר ר' חננאל "לא תוכל", ואי מהתם - הנה אמיתא
20 ללא, אבל מיתה לא, קא משמעין לן. לישנא אחרת: אי
21 תרומה ראשון דלילוי מדרבי ופי נפקא? אי מותרת?
22 הנה אמיתא: ללא, אבל מיתה לא, דקא משמעין לן.
23 במאי אוקימתא - ברבי מאיר, אימא סיפא: "בת לוי
24 מאורסת לבחן, ובת כחן ללוה - לא תאכל לא
25 בתרומה ולא במעשר". הכא מאי ורות איבא? אמר
26 רב ששת: מאי 'אינה אוכלת' דקתני - אינה נותנת
27 רשות לתרום, מכלל דגשואה נותנת רשות? אין,
28 והתניא: "ואתלתם אותו בכל מקום ארוס ויביתכם" -
29 לימך על גשואה בת ישראל שנותנת רשות לתרום.
30 אתה אומר רשות לתרום, או אינו אלא לאכול?
31 אמרתי, תרומה חמורה אוכלת, מעשר תפל - לא כל
32 שכן? אלא, לימד על גשואה בת ישראל שנותנת
33 רשות לתרום. כר בריה דרבנא אמר: לומר שאין
34 חולקין לה מעשר בבית הגרנות. הניחא למאן דאמר
35 משום יתור, אלא למאן דאמר משום גרשה - גרשה
36 בת לוי מי לא אבילה במעשר? ולטיעמך, גרשה בת
37 כחן מי לא אבילה בתרישא? אלא, גזירה משום גרשה
38 בת ישראל. ואי הכי, מאי אידיא מאורסת? אפילו
39 גשואה נמי! אידי דתנא רישא מאורסת תנא נמי
40 סיפא מאורסת. תנו רבנן: תרומה לבחן ומעשר ראשון
41 ללוה, דרבי רבי עקיבא. רבי אלעזר בן עזריה אומר:
לבחן

1 תרומה לבחן ומעשר ראשון ללוה - פירש בקטנות: דדייק, מוקדמהו מעשר ראשון ללוה
2 דומיא דתרומה לבחן דאבילותה נתינתה. דאי לא וכי - תרומה למאי קתני
3 לה. וקשה דאם כן למה נמי רבי עקיבא היא. דקתני נמי למקן כי היא לישראל? ואי משום
4 דסתם משנה רבי מאיר - הא אמרין (שבת נ"ו פ"א.) וכולהו אליבא דרבי עקיבא. ומתמדה
5 שנתנין לזר ויתו - אין לרבי מקום. דרומא
6 הא דאיתיר רבי מאיר באיסור היתר היתי
7 תרומה דאסורה ללוה ושיאי לבחן? ופרש רבינו
8 יהודה בן נתן: בתיאוריה בודבר רבי מאיר
9 'מעשר ראשון אסור לזרים. רבי' אלעזר
10 מתירי לבחן - לא גרסינן בן עזריה. דרבי אלעזר
11 בן עזריה קדים טובא לרבי מאיר. ולקמן בבביתא
12 דרבי עקיבא גרס רבי אלעזר בן עזריה. דהוא בר
13 פלוגתיה. מה תרומה טובלת - פירש
14 בקטנות: בעלל דופרשה חיובין מיתה על
15 אבילות של טבל, דהא תרומה מיתה כתיבא ביה.
16 וקשה לרבינו יתקן מעשר ראשון נמי כתיבא ביה
17 תרומת מעשרו ועוד: אי מטעם ה - לא ליחס
18 טבל לבחן כיון דתרומה שריא ליה ופירש רבינו
19 יהודה בן נתן, משום דרטינן בפרק 'ודפרישין'
20 (שבת נ"א פ"א.) זאלא תלולו את קרשי בני ישראל
21 אשר יירמו - בעתידים לתרום הבתוב מרבו.
22 וליף חילול מותרת. אף מעשר ראשון טובל
23 - אבל אסור ירות לא לפינן דרבנן. קוין על גב
24 דאף וקש לפתוח: כיון דלא מצו לאקשר לגזרי
25 לאסור אף לזרים כחן תרומה. ועוד: ומיסתבר
26 לאומי דיקשט אמאי דאמר קרא דבתוכא
27 אתירא. ונמי טבל דילפינן בספון מלא חובל
28 לאבול? ואת ביה ואלא, ואתא דיקשא לאיתוי נמי
29 מיתה. אבל לאקמי בה אסורא דלא אשכחן -
30 לא מקטנין. אי מהתם הוה אמיתא ללא -
31 ומתקשרא אש חיה שמעתי ליה ומיתה, אי לאו
32 דאשמעין לוא מתבא. בדפרישה. ועוד:
33 דאיתיר: לוא חובל לאבול? למעשר עני טביל.
34 ואם אמרין: כיון ליה טביל אמר. בני במיתה
35 הא לא אתקש לתרומה ויש לומר דשמא אין בו
36 מיתה. אי נמי, כיון שאין חולק מעשר טבל לענין
37 אחריה - וזה הדין לענין מיתה.

1 מאי עמא דרבי עקיבא - לאמרה נראה דרבי מאיר ורבי אלעזר פליגי בפלוגתא דרבי
2 עקיבא ורבי עקיבא - רבי עזריה. רבי מאיר דלעיל כרבי עקיבא. ותומת דברק: המוכר
3 את הספינה (בבא פטא, פ"א) אמר רדיב ליה לכתן, וכרבי אלעזר בן עזריה. וההם מותרין
4 על דבר מאיר בין לכתנו וצריך לומר: דאליבא דרבנן מוקף לה דתם כרבי אלעזר בן
5 עזריה. אבל לרבי מאיר אתא ליה לאיתקוני בתר

6 דקנסיתו עורא, דלכולי עלמא לכתן. ואפילו
7 למאן דאמר קנסא לעניים - יכול ליתן לכתן. עני.
8 מי שיכול לאוכלו בכל מקום - ואם תאמר:
9 לרבי מאיר דאוסר לורים, מאי טעמא
10 דמעשר ליה ולא לכתן? דלא מעז דרש כרבי
11 עקיבא מי שיכול לאוכלו בכל מקום - דהנהוא
12 טעמא דאוסר לורים. אוסר אוכלו בני בטומא
13 הנהא וקא לא אוכלו בבית הקדושת. וש
14 לומר: דאף על גב דאוסר לורים בבית הכותב הוא:
15 "ואכלתם אותו בכל מקום".

16 מפני מה קנסו לורים במעשר - פירש רבינו
17 יצחק. קנא לא מצני בתריא, אלא מצני
18 בעורא: ויהי לכתן בן ארזן על הלוי במעשר
19 הלויים. ואיכא למעשר דרבי קאמר: כשיבאו
20 הלויים ללכת בבית הגרנות - יבואו עמהם
21 הדינים. וקשה: ולרבי אלעזר בן עזריה. לא לא
22 שקיל ליה מלל בתר קנסא. אלא כתיב, את דת
23 משתמע מהדא קרא: דהא ליכא למעשר שדו
24 הדינים על הלויים לקבל מהם מעשר משלהם.
25 דהא בשלהם לא קנסום. כדמוכח בפרק "הרומי"
26 (תולין ק"א). וש לומר: דלרבי אלעזר בן עזריה
27 לא נמנוי הלויים מלל וכל מילך לבית הגרנות
28 חלוקת אכולתם בשביל פרק בני הכותבת
29 (כ"א) וכל שכן בימי עורא, שעריין לא פשט
30 הקנס. ולכן נאמר שילך בתרן על הלויים. ומאן
31 דאמר: קנסא לעניים - נקט בתר על הלויים. לטעון
32 רשבדו עניי כתיבם טפי, לפי שאין עסקון
33 במלאכה אלא בחבדות בית המקדש. וגם און להם
34 קרקעות. והא עבודת בני ישראל, למאן דאמר
35 מעשר מתר לורים. ורבי יוסף אומר: ונפק אל
36 מדרכתי במלאכה: ויבואו את כל המעשר אל בית
37 האוצר" דהא האוצר הוא לשכה שתקן עורא
38 לתת שני דרכות כתיבם כדכתיב: ברוח (תומי' ז').
39 וכיון שמעוה לתת שם מעשר - אם בן של כתיבם
40 הוא. וקיימא לן (מגילה ט"א): מלאכי זה עורא.
41 ולמאן דאמר: קנסא לעניים - מעוה לתת לכתנים
42 משום דעניים שכחו בזה, כדפרישית. כ"ר סבר
43 קנסא לעניים - וקנא. ולא לכתנים עשיריים.
44 ואליבא דרבי עקיבא פליגי. דלרבי אלעזר בן
45 עזריה דשקילי כתיבם בן תורה - אפילו עשיריים.
46 בתר דקנסיתו בני דהוי לכתן ולא ללוי. כדמוכח
47 ב"הרומי" (תולין ק"א). ובפרק שני דכתובות
48 (כ"א) שקלי בני כתיבם עשיריים. ולדידהו לא

49 קניט עורא שדוי עלו. וקנסא לעניים דקאמר רבא, אף לפרש דקא לעניי לוי ולא עניי ישראל והכנים - אדם בן נשכחו עניי לויים במה שלא עלו. ועוד: ומאן דאמר רבא דהו כתיבם בימי
50 שומטאן עניים - הוה שקלי לבעולי עלמא. אף על גב דמראווייתא דרבי עקיבא לוי לא לכתן. אלא ר"א, עניים דקאמר - אפילו עניי ישראל והכנים. ומידי, למאן דאמר מעשר עורא
51 אוסר לורים - הוה שקלי לבעולי עלמא. ומילא דאמי לויי חקלה לה הוה שומטאן דרבי עקיבא. והכא נהוי איתא למיכילת. והכא נהוי אונא מראוויין בפרק שני דכתובות
52 (שם). ונראה דלרבי עקיבא לא הפקיע עורא בן הלויים מכל וכל להשחון לכתן לישראל. שלא יעלו מעשר אלא עניים ולא עשיריים. אלא לויים, בין עניים בין עשיריים הוה נטילם לעלמ.
53 בדמינעם במה דרובין שדו נטילן בתורת לויית. דהנן בניסין (ל"א). ומעוה מעוה את חבן ואת הלוי לזיוות פרישי עליהן. ויאות בנימאי: ישראל שאמר לכן לוי כור מעשר לרבי ברי,
54 ובהווי' (תולין ק"א) (ב"ב) פ"ד התלמוד: מעשר ראשון ולוי הוא וטעמא: כיון דמעיקרא יהיה המעשר של לויים לבכור לרבי עקיבא - קדין שקיסמאן ללויים וגם לאחריים
55 ענדם. למר לעניים למר לכתנים, וסתמא בכל זכותא כרבי עקיבא. ולרבי אלעזר בן עזריה דאמי מראווייתא אף לכתן - בתר קנסא לכתן דוקא. כדאמר בפרק שני דכתובות. ולדידיה
56 דוקא דאמר מעשר ראשון חוקה למכונה. ולא לרבי עקיבא. ור"ע. ולמאן דאמר לעניים - דאין יהיה חוקה למכונה? ולרבי אלעזר בן עזריה. מה שבעל זיוות את חורווי (מוטה ג"א) אף על פי
57 שדויה לוי כתיבם בני לויים - מכל מקום, עניי כתיבם עורא אף ללויים "כי שרבו את כלם הלך עבודתם" (מבכרין ח). שבמקעיקן אונא מלויים לחלו כליתנים - אין בה מצטוה.

58 **ומכני** לוי לא מצטוה שם - והא דתתן בקדושיין (ט"א). עשרה יוסקין עליו מכלל, וקחשיב לויים. וקרא נמי כתיב (עורא א'): "ויקומו ראשי האבות ליהודה ויבטלון הלויים וגו'" אלמא עלו
59 פירש ר"י ב' עשרה יוסקין דאתון לויים שילעו עמו ודו קציעי דתורתו. כשאמר לרם בנכודנר' "שריו לנו משיך ציון" עמוד וקציעי דתורתו. ואמר: אף נשיא את שיר ציון. ולפי שלא מצאו
60 שם ראשיים לרם שדו וקנסם. ואפילו למאן דאמר עיקר שיר בפה - מכל מקום הפקיד, משום דאיכא בני מעוה בכלם.

1 לכתן ולא ללוי - כתיב. והא דאמר קרא לויים קאמר. בני ציון - חזקו כחן הוה. וקרא
2 לבניו הלויים. ובי' אלקיהו בן עזריה - כחן הוה, כדאמר בבבבוב (כ"ב) דהוה עשירי
3 לעורא. עקיבא בתרשילו - משום דרבי עקיבא רעיא דכלבא שבעו הוה. תרשילו - חמת
4 של עור. שטייטשילא בלעז. ורעה הוה כחן פתו ותולה בעורא. מפני מה קנסו לויים
5 במשום בן עזריה קא, וסתמא דרבא לאו

6 **לכתן. לכתן ולא ללוי? אימא: אף לכתן. מאי מעמא**
7 **דרבי עקיבא - דכתיב: "ואל הלויים תנדר ואמרת**
8 **אליהם, בקליהם קא משתעי קרא. ואודך - כדדברי**
9 **יהושע בן נוי, דאמר רבי יהושע בן נוי: בעשירים**
10 **ואדבעה מקומות נקראו כהנים לויים, וזה אהרן**
11 **מהם: "הכהנים אלהים, דכתיב: "ואכלתם אותו בכל**
12 **המא לא מעשר חקיהו, דכתיב: "ואכלתם אותו בכל**
13 **מקום" - מי שיכול לאוכלו בכל מקום, וקא כהן**
14 **שאין יכול לאוכלו בבית הקדושות. ואודך: כל הימא**
15 **דבעי, ולא בעי חוקיה, ואי אביל ליה בטומאת הגוף**
16 **לא לקו. תהוי וניתא דתהו שקולו רבי אלעזר בן**
17 **עזריה מעשר ראשון מיהא, אזל רבי עקיבא אמריה**
18 **לפתחא לבי קברי. אמר: עקיבא בתרשילו וקאמי תני!**
19 **אימרו: מפני מה קנסו לויים במעשר? אמר: כתיב: "ואני**
20 **ויתן ויבא, ויהי אמר: שלא עלו בימי עזריה. וזה**
21 **למאן דאמר שלא עלו - משום הכי קנסיתו. אלא**
22 **למאן דאמר כדו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
23 **למאן דאמר כהנים קנסיתו ללויים? אלא: כולי עלמא**
24 **קנסא שלא עלו בימי עזריה, והכא כתיב: "ואני ויתן**
25 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
26 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
27 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
28 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
29 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
30 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
31 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
32 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
33 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**

34 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
35 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
36 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
37 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
38 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
39 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
40 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
41 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
42 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
43 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
44 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
45 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
46 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
47 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
48 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
49 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
50 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
51 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
52 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
53 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
54 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
55 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
56 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
57 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
58 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
59 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
60 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**

61 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
62 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
63 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
64 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
65 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
66 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
67 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
68 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
69 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
70 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**

71 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
72 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
73 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
74 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
75 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
76 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
77 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
78 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
79 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**
80 **קנאם ללויים, וזהו שסימכו עליהו כהנים בימי טומאתו**

1 בת כחן שנית לישראל לא האכל בתרומה - דפסיל לה(ב) מרקאמור רמנא: זרוע
2 אין לה ושהב', מכלל בדבוי בעלה לא אכלה. בת בנה פתון לא האכל בתרומה -
3 דפסיל לה לו.

4 **גמרא** הדררא אכלה משום בנה - דקטני מותרין גבי בת ישראל: מת בלא מלוי -
5 האכל בתרומה בשביל בנה. גמל.

6 דורה האוכלת בשביל בנה, וניסת לזר, ומת.
7 שחרתה ואוכלת. בית ובה - ז' בתן כן תהיה
8 אלמנה ונורשה' ויקרא (בב) כרבי קריא
9 דרדיוו י' בפרק ארבע מיתות' (סנהדרין)
10 (גב, אב), אמר לו רב: עקבה: תורתה אכלה, 'בת'
11 'זבת' בני אדרש. בוליה קרא ובה יתירא הוא -
12 דכתיב לעיל מיתה: 'זבת' כן בן כן תהיה איש
13 וי', 'תורת' ליה: 'זבת' כן בן כן תהיה אלמנה,
14 ומצי למיתב וכי תהיה אלמנה ונורשה, ואנא
15 דינעא דבתת בני משמע, דחא מינה בליק.
16 כשהיא חוזרת בו' - אקראי קאי: 'זבת' כן בן
17 תהיה אכלה לבינה ונורשה זרע אין לה, כשהיא
18 חוזרת לבינה אביה - חוזרת לתרומה או, 'אכל'
19 אוכלת בשביל בנה דמתניתין - חוזרת אף
20 לחוז ושוק, כדאמר לענין. במירם מן השמים
21 - חיה ושוק, מדרשה מצי למכתב 'בקשרים',
22 וכתב 'בתרומה' - למרעם הוא דאתא. והאי
23 לא האכל' - לעולם הוא. ולא תימא בדשבת
24 תחת בעלה ישראל, כדנשמע קרא: 'זבת' כן
25 כי תהיה לאיש זר' בו, דחא קריאנטא ליה
26 קרא בפרק אלמנה' (וינבט סהא) בנבעלה
27 לפסול לה, כגון תתן וממור חלל פסיל
28 עלמתי. וכתב ר' גומאסא לר' אבהו -
29 מדועבא בית לזר אביה, ליפתן, מכלל דמעיקרא
30 לא אכלה. ומלתיה דרב סהאי 'מיתרומה'
31 נפקא, דאם כן בדולה קרא לבעלה לפסול לה
32 אתא - ליכתוב בקדשים לא האכל, מאי
33 'בתרומה'? שמע מינה חיי קאמר: יש יך אחרת
34 שאוכלת בקדשים, כגון תרומה, ואינה אוכלת
35 במזום, וזי וזי זו חוזרת, דסמין קרי 'זבת' כן
36 כי תהיה אלמנה' ודבי חריצא לא אכלה מילתא
37 בפרק אלמנה' (בבמות טהב), לוחם ולא כל
38 לחם פתי לחיה ושוק - האי לחם' - כל
39 מנאכל משתנה, כדכתיב (דניאל ד') 'בלשש'
40 מלכא עבר לרז רבי, הילכך איצטרך מיעטא.
41 ואימי שרף להפתת נרדום - ולא תימא: כי
42 היכי דלענין תרומה הדרא למילתא קמייתא,
43 תהדר נמי לענין נרדום, טונאא בבלי אב בו
44 - ומי פרי לה, בית אביה של זו - האוכל ולא
45 יעלה לגמרי, ויכול האב להפר. או בית בעלה
46 של זו - וזי היא שגארת אלמנה אבן האב
47 מפר, לכך נמי מקרא הוה לומר: לך ביתן ושהב'
48 כי, תרומה היא קריה לכוזעם, שאינה שרי
49 שלזן מלך, אבל שריז קדשים - ודין קו
50 כמנארת מאת פני אליהם, שוק שריי שלזנו.
51 כשהיא חוזרת - בת כחן, אבל בת ישראל
52 החוזרת לאוכל בתרומה בשביל בנה, כגון ולדה
53 מבחן וניסת לישראל ומת - חוזרת אף לחיה
54 ושוק, דבני בת כחן כתיבי מיעטי, שריי לשופתי
55 יבם - שאינה חוזרת לבינה אביה, דחא אנדא
56 ביה, כנענית - במונן שהיא יתומה - כעין
57 נעורה, פרי למעשרת, וזלמין חייב -

1 **ואימא** פרי להפרת נרדום - פריש בקונטרס: דלא תימא כי היכי ולענין תרומה הדרא
2 למילתא קמייתא הדרא נמי לענין נרדום, ולפי טעם זו היה נראה דפריך אבל
3 נשואה, אפילו בנסה לחופה ובעלה, דאי נשואמה - תהדר למילתא קמייתא, ועל זה
4 עריך לומר: דא ורב פסקה תנא רבי רבי ישמעאל, שמעל דפשיטא ליה כלא שום דרשה
5 שנומאא נמשל אב ומכלל בעל, ולא הדרא, ולא

6 איצטרך ליה קרא אלא למטר האב לשלוח
7 הבעל, דסלקא דעיקר תהדרת משה דאבתי
8 נשואה **אלמנה** ונורשה מה הלכות לומר -
9 חימה, דאיצטרך לכדורשין בפרק בתרא
10 דנרדום (פתיב), דאי קראי - היכי
11 דנשואמה לא ונורשה הוא קריא - קרא,
12 שאין ארבע יכול להפר, דחיה אביה טונאא שותעיל
13 חודה, דחילא ולא חיתה כאן יעראה מנודה, אבל
14 של מן זמן נשואמה פשיטא דאין יכול להפר
15 מנין שפסית האב לשלוח הבעל, בלא ואר קרא
16 דמילות בית אביה, נפקא בכחכות בפרק
17 'עירוד' (פתיב), כדירושין הוה: פרי לשמט
18 האב לשלוח הבעל, ונרדום נמי מנין מהתם.
19 **התם** כתיבי מיעטי הכא לא כתיבי מיעטי -
20 תימה דרבי יצחק בשלמא לכל דתן אמוראי
21 דרשה משאר קראי ריבויי בתו אביה - אחי
22 שפיר, דמיעטי כתיב גבי אביה דוקא, אבל
23 לריבויי בר, שלא, דרדושי מדיחי בתרומת
24 קדשים' מאי שפעמי דהויא חוזרת לבינה אביה
25 מירדוי ויש לומר: כיון דכתב רשית קרא: 'זבת'
26 איש כדון - נראה דבחזרת לרשות אביה מירי,
27 מיהוי, קשה לטאן דרדושי מלחם ולא מבשר
28 ולביב נמי בתי כתיבי 'לידוי ביתו הם איבלו'
29 בלחזר דרדושי' (בבמות סו, א), לוד מאכיל, וזה
30 לן למעשרי בלחזר ולא בשיר.

הדרן עולך יש מותרות
האשה אידי

1 **תנאי** תנאי - היאך אי קורא בה, ובת אביה של זו או בית בעלה של זו? אלא לומר לך:
2 כיון שצאה שעה אחת מרשות האב שוב אינו יכול להפר. רב ספרא אמר: 'מלחם אביה
3 האכל' - לחם ולא בשר. רב פפא אמר: 'מלחם אביה האכל' - לחם הקניו לאביה, פרי
4 לחיה ושוק דמשלחן בניה קא יכו. ורבא אמר: 'ואת חיה התנופה ואת שוק התרומה האכלו
5 אתה ובניך ובנותיך אתך' - בזמן שאתך. אמר רב אבהו, רב אבהו, תנא, כשהיא חוזרת
6 לבינה אביה - חוזרת לתרומה, ואינה חוזרת לחיה ושוק. בשביל בנה - חוזרת אף לחיה
7 ושוק. אול רב מרדכי אמרה לשמעיהא קמיה רב אשי. אמר: תנא קא מתרגמי, מ'זבת' -
8 מי עדיפא לה מיהא? התם פתיבי מיעוטי, הכא לא פתיבי מיעוטי. 'בת כחן שנית לישראל
9 וכו'. וזו רבנן: 'ושבך אל בית אביה' - פרי לשופרת יבם, 'כנעניתה' - פרי למעונרת.
10 והלא רין הוא: וזה במקום שלא עשה ולד מן הראשון פולד מן השני לפוטרה מן היבום -
11 עשה עופר בילוד, מקום שעשה ולד מן הראשון פולד מן השני לפוטרה מן התרומה - אינו
12 דין שצנעה עופר בילוד?! לא, מה לי עשה עופר בילוד, לענין יבום, שריי עשה מתים
13 בתרים, נעשה עופר בילוד, לענין תרומה, שלא עשה מתים פתיבי? תלמוד לומר: 'כנעניתה'
14 פרי למעונרת. ואיצטרך למכתב מעופרת ואיצטרך למכתב 'זרע אין לה', דאי כתב
15 דרבנא 'זרע אין לה' - מעיקרא חד גופא והישא תרי גופי, אכל מעופרת, דמעיקרא חד
16 גופא והישא חד גופא - אימא תיכול, צריכא, ואי כתב דרבנא מעופרת, דמעיקרא גופא
17 ותיכול, במונן שהיא יתומה - כעין

האשה

אידי דאייז ליעל ב"יש מותרות" בפסול תרומה ומעשה, קנה נמי לא פירקא בתריה דאייזי נמי בחבי. דקנהי. היתה בת לוי - נפסלה מן המעשה. בת כהן - מותרות.

הולד

ממור מהו מוח - אמור רבנו יצחק: דאפילו לאור שנתן הראשון גט מיהו מוח

מן השני מדיי הוה אראשון, שהולד ממור ממנו.

מבלל הדישא ברשות בית דין ובעד אהר. אלמא עד אחד מהיה מגבל - למאי דסלקא דעתך השהת דעד אחד מהמימן מדאורייתא. הא דקרי ליה ברשות בית דין - לפי שיש דברים שאין נאמן להם, וצריכה לישאל לבית דין להחריה לעשאל על פיה. אבל בעניים - הדבר ידוע שהיא מותרת, ואף על גב דסבור עכשיו דבאמן מן התורה כמו שנים - מכל מקום אסורה לחזור, דבעד אהר הוה לה למדוק, אף על פי שהאמינתו תורה. רבי מאיר חייב - משום שהאומר שלא להביא, ולא דמי לשאר חייבי טהרות, דניחא להו בכפרה, ולא בעי משנתי.

ומה מקל וחומר: ומה במקום שלא עשה ולד מן הראשון פולד מן השני לפוסלה מן התרומה - עשה מתים פחים, מקום שעשה ולד מן הראשון פולד מן השני לפוסלה מן התרומה - אינו דין שעשעשה מתים פחים! תלמוד לומר: "וירע אין לה" - והא אין לה. ונעשה ולד מן הראשון פולד מן השני לעגן יבום מקל וחומר: ומה במקום שלא עשה מתים פחים לעגן תרומה - עשה ולד מן הראשון פולד מן השני - מקום שעשה מתים פחים לעגן יבום אינו דין שעשעשה ולד מן הראשון פולד מן השני! תלמוד לומר: "ובן אין לו" - והא אין לו. ולא עשה ולד מן הראשון פולד מן השני לתרומה מקל וחומר: מה במקום שעשה מתים פחים לפוסלה מן היבום - לא עשה ולד מן הראשון פולד מן השני - מקום שלא עשה מתים פחים לעגן תרומה אינו דין שלא עשה ולד מן הראשון פולד מן השני! תלמוד לומר: "אין לה" - והא יש לה.

הדרן עלך יש מותרות

האשה שהלך בעלה למדינת הנם, וכאן ואמרו לה "מת בעלך" וניסת, ואחר כך בא בעלה - בוצא מנה ומנה, וצריכה גמי מנה ומנה, ואין לה כתובה, ולא פירות, ולא מוונות, ולא בלאות לא על זה ולא על זה. ואם נתלה מנה ומנה - תחזור. והולך ממנה מנה ומנה, ולא זה וזה שפמא לה. ולא זה זה ואים לא במציאתה, ולא במעשה ידיה, ולא בהפרת נדריה. היתה פת ישראל - נפסלה מן הכהונה, וכת לוי - מן המעשה, וכת כהן - מן התרומה. ואין יורשין של זה ויורשין של זה יורשין את כתובתה. ואם מתו - אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין. רבי יוסי אומר: כתובתה על גבי בעלה הראשון. רבי אלעזר אומר: הראשון ופני במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. רבי שמעון אומר: באתה או הלצתה מאחיו של ראשון ופנת צנתה, ואין הולד ממנו ממור. ואם ניסת שלא ברשות מותרת לחזור לו. ניסת על פי בית דין - תצא, ופטורה מן הקרן. לא ניסת על פי בית דין - תצא, והיכת בקרן. יפה בית דין, שפוטרה מן הקרן. בית דין יולשא, והלכה כמלאת, וכתבת בקרן. שלא התיירד אף לא יולשא. גמרא מדרקתני ספא: "גשאת שלא ברשות מותרת לחזור לו" - שלא ברשות בית דין, אלא בעדים. מכלל דרשאי - ברשות בית דין, ובעד אהר, אלקמא: עד אהר נאמן. והתן נמי: החוקו להיות משיאין עד מפי עד, ואשה מפי אשה, ואשה מפי עבד ומפי שפחה. אלקמא: עד אהר מביה. עד אהר אומר "אבלת חלב" - והוא אומר "לא אבלתי" - פטור. טעמא דאמר "לא אבלתי", הא אישתי - מיהמן, אלקמא: עד אהר מהמן מדאורייתא. מאן לן? דתניא: "או הודע אליו המאחר" - ולא שידועוהו אחרים. וכל אף על פי שאינו מבחישו, והא פטור - תלמוד לומר: "או הודע אליו" - מכל מקום. הכי דמי? אילמא דאתו תרי ולא קא מבחישו ליהו - קרא למה ליה? אלא לאו - תד, וכי לא קא מבחיש ליה - מהמן, שמע מיה: עד אהר נאמן. ומאן דמשום דמהמן? דלמא משום דקא שתיק, ושתיקה פהודאה דמאי! תדע, דקתני ספא: אמרו שנים "אבלת חלב", והוא אומר: "לא אבלתי" - פטור. רבי מאיר מביה. אמר רבי מאיר: קל וחומר, אם הביאנו שנים ליה מיתה ממנה - לא הביאנו ליה מיתה ממנה - לא אביו ויהי? ורשאי

סריקא - ריקה, כמו אילן סרק (כבא בתרא כ"ב). ולא נעשה מתים פחים - ותחזור ליקח אם ימות בנה לאחר זמן. ודכתיב דרבי עניש - וזו שהיה לה מן ולא נקמה ליבם, וניסת לשוק ומת בנה - אם תאמר תחלוץ, הרי היא מתנה על בעלה. חולקך, עד כרוך "בן אק לר" - בשעת מיתה קאמר, ודרי יש לו.

הדרן עלך יש מותרות

משנה האשה. בא ואמר לה כי - בעד אהר, כדדיקתין בגמרא מסיפא. תמא מהו ומה - כשאמר אשה איש שונתה, דרך לאו אנוסה היא. ואף על גב דרמיתוהו רבנו לעד אחד באשה משום עונגא, טעמא נמי, משום דהיא נופא דייקא עד דידעה בקושטא ומינסבא. והא ולא דיקא - קסי ליה, וצריכה גמי מוח ומה - אם תרעה להשתא לאחר. ושענא דבעיא גמי משני - פריש בגמרא. מונית - ואפילו מה שולחה ואכלה תחתיה. בלאות - ואפילו שחיקת בגדים שהיו לה לא תציא משם. והולד ממור מהו ומה - אם ילדה משני - ממור גמור, ואם שוב החזירה ראשון וילדה לו - יהו ממור מבריהו. נפסלה מן הכהונה - משום זונה. מן המעשר - קסא. וכן תרומה דרבנן. יורשין כתובתה - בגמרא פריך: כתובה מאי היא. חולצין - אחיו של ראשון מדאורייתא חולץ, ורבנן הוה דלא ליבם. ואחיו של חולץ מדרבנן משום גידה, שמא אמרה גידה זה ונשא זה כי, כדמפרש בגמרא (יבמות פ"ג) גבי גט. באית או הלצתה - ארשטא עמי דקתני: "לא מייבמך". ואין חולד ממור - אם החזירה הראשון, יסבט שלא ברשות בית דין - שבאו שני עדים ואמרו: מת בעלך, וניסת מעצמה, שהרי לא היתה צריכה לחזור בית דין. מותרת לחזור לו - דאעשה היא. ופטורה מן הקרן - דידעד עשעה בהוראת בית דין - שלא על פי בית דין - אלא בעדים - חייבת קרן, שדונתה היא. ואין זה אנוס לפטור מן הקרן, ואדיבע לה לאמתו. גמרא אח אישתיק מהמן - ולא אמרין. חולק לעוהה קא מייחי. ואי ניסת תרי - אמרו לו: אבלת חלבי. וכי לא מבחיש ליה מהמן - אלמא: עד אחד מהמן באיסור הדתו, דקא מייחי תצא. אפומיה ומתאבלא. דאי לא מהמן, היכי מתאבלא? דלמא חולץ עוהה ניסתא ומה אמר ירעה לופי מויד הייתי - חרי זה נאמן לפטור ממך, דאין עדים מצו לחבושה בהא. חולק, ואי אמר נמי "לא אבלתי" - נאמן, ומתאפילי על בהא - מכלל דרשאי "עד אחד אמור אבלתי" כי, דדיקתני. מהא את אישתיק חייב - דברי הכל היא.

מא

1 **מאי טעמא מחייבי בה רבנן** - כי אישתי, א' ניבא לו - אלא לא דהינעוהו רבנן לעד
 2 אחד באשה - סברא הוא. ואמר כ'ר' ל' רשומן הוא דרשומן - והא דרבי פשיטא לן
 3 דרשומנן עליה כל זמן שלא נהנה. דאי לא הכי - אין לך אדם אוכל משל הבור, ואין
 4 לך אדם סומן על בני ביתו. לא איתחוק איסורא - בהאיא חתיבה. הא לא דמיא -

קישא דרבי מירי דהוא אבשל והקדש וקונמתו
 5 דאף על גב דאיתחוק איסורא - ממנינן
 6 עליה. אי קדשת הנוף - קדשי מוכת. אי קסבר
 7 יש מעילה בקונמות - וקדשי ב'דק הבית תן
 8 משאמר "קונם דבר זה עלי". ואי קסבר אין
 9 מעילה - וקונם לשון נרד הוא. שהחמת עליה
 10 כגופה - שאם בא בעלה אהיה נותן עליה כל
 11 הדברים האלו שבמשנתו. הקלה עליה כחולה
 12 - להחרידה ליבשא. מפני שהיא חששת שמא
 13 תתקלקל, ולא מניבטא עד בדיקה שפיר. לא
 14 תנא - סקלקא דעתך לא תנא משני. אלא חוין
 15 בהדיא ב' - הלכך, נבלי עד אחד מהמנא. אבל
 16 גב תרי, הואיל וניטא - לא תנא.
 17 בר

18 **לא מהימני, הבא** - בין דכי אתו בי תרי מהימני - חד נמי להימניה, מפיו דהיה אפשר
 19 הקדש וקונמות. האי טבול חכי דמי? אי דיריה - מישום דב'קדו לתקנו. אלא דאתר, דאתר,
 20 **מאי קסבר?** אי קא סבר תורם משלו על של חברו אינו צריך דעת בעלים - משום
 21 דב'קדו לתקנו. ואי קסבר צריך דעת בעלים, ואמר: אגא דיענא ביה דמתקן - היא גופה
 22 מנל? הקדש נמי, אי קדושת דמים - משום דב'קדו לפדותו. אי קדושת הנוף אי דיריה
 23 - משום דב'קדו לאיתשולי עליה, אלא דאתר, ואמר דיענא ביה דאיתשול מיריה עליה -
 24 היא גופה מנל? קונמות נמי, אי קסבר: יש מעילה בקונמות, וקדושת דמים נחתא להו
 25 - משום דב'קדו לפדותו. ואי קסבר: אין מעילה בקונמות, ואיסור בעלמא הוא דרביב
 26 להו אפתפיה, אי דיריה - משום דב'קדו לאיתשול עליה, אלא דאתר, ואמר אגא דיענא
 27 דאיתשול מיריה עליה - היא גופה מנל? אמר רבי יודא: מתוך חוכך שהחמרת עליה
 28 בבוספה הקלה עליה בתחלה. לא לחומר ולא לקול! משום עיגונא אפילו ביה רבנן.
 29 **"תנא מהו ומהו וכו'".** אמר רבי: לא שנו אלא שניסת בעד אחד, אבל ניסת על
 30 פי שני עדים - לא תנא. מכהו עליה במערכתא: אתא גברא וקא, ואת אמרת לא
 31 תנא? לא צריכא דלא ידענן ליה. אי דלא ידענן ליה, בעד אחד אפאי תנא -
 32 לא צריכא דאתו בי תרי, ואמרי: אגן הוינן בהדיא מפי נפק ועד השתא, ואתון
 33 הוא דלא ידעיתו ליה. דכתיב: "ויפר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו", ואמר רב
 34 הסגרא: **למפר שצנא בלא חתימת וקן** ובא בחתימת וקן סוף סוף תרי ואתר ניהו,
 35 והבא

גולא דא - ול אפקה. אפילו גולן נמי, מארי שהוא שותק - כמו שפירש רבנו תם והם, מבח הדאי דנישן (נדג) וטעמא דאמר ליה עד אחד אבול חלב, ושוךך רבנא, וטעמאן נטודרוך,
 36 והלה שותק - דנאמן משום דשתיק בהדא דמיא. כדמישן הבא. ועוד: אי דאיהו דהוא ממש - לא הוה שייך למימר דהוא נאמן הער, והואו מביא נמי (דקדושין) שם דכבי מיז לידע עד
 37 שניתנה: אלא דאי לא דאיהו ממש הוה **כ'ר'** ל' רשומן דרשומן - שי מפרשים: דגרינן מנדה: דאמר ב'דמורד' (כתובות עבא.) וספיר לה - ליעצמה. ואם תאמר: אם כן אפילו
 38 איתחוק איסורא נמי ואמר רבנו יצחק: נדה, נדה נעשיוו ראתה - מבול מקום לא איתחוק איסורא שותרא לעולם.
 39

מיר' דהוא אטבל והקדש - ואם תאמר: ותיב ליענן אשה טעבל והקדש: דאי רבד שבעיה פותח משמים ואמר רבנו יצחק: דאי הוה שייך למילך טעבל והקדש וזה אפינא דהאי דאין
 40 דבר שבעיה פותח משמים - הני מילי לאוסרה על בעלה, דאין תאן נאמן לאסור, ולענן איסור כתיב: "כי מצאנו בה ערות דבר", אבל להחריה - חד נמי נאמן **א'** קדושת דמים
 41 משום דב'קדו לפדותו - ואפילו דמיריה. ולא דמיא לענן רבנו דאין וכול לפדות אלא בעילה, דחשיב ברישות בעלים אף על פי שהוה נמוך גבה - כיון שדם אובליים אתו בירושלים. אבל
 42 הקדש לא חשיב ברישות בעלים ויתר משאר כל אדם. **א'** קסבר יש מעילה בקונמות - הקשה רבנו יצחק בן רבנו מאיר: וכדבשעוהו פרק שליש (בבא.ט) שבעת דאפילו למנא דאמר שי
 43 מעילה בקונמות - אין להם פירון דהניא תהם: "כבר זו הקדש", ואבלה, בין הוא בין חברו - מעל. לפיכך יש לה פירון, "כבר זו עלי הקדש" - הוא מעל, וחברו לא מעל. לפיכך אין לה פירון.
 44 וחכמים אומרים: לא מעל. משמע דברישהו דהניא וקדש גמור - יש לה פירון, אבל סופא דקאמר "עלי דהוי קונם, אף על פי שבעל - אין על פירון ויתרין דתם. קונמת דאסר להו
 45 אבולי עצמא - ש לא פירון לרבי מאיר דהניא. כיון דדמיא דהקדש. תרע. מונקט "כבר זו עלי", ואם תאמר: ולפילון בעלמא פניה: ונראה דרישא נופח איירו קונמת. ואם דקונת: כבר זו
 46 הקדש - כבדקדש קאמר. דרבי מאיר לא שני ליה בין קרבן לבקרין. כמון סוף קטא נדרים (גא.) והוא חיון בין הקדש לבקדש. כיון דרעתיה אקונם. אי נמי כגון שפירש בהדיא "בדקדש",
 47 ואיירי דלא אירי לפרושי ספיא. דהא קאמר "על" - אי פירש ליה נמי ברישא. והשתא פליגי וחכמים בין איירש בין איירש (גא.) ורובן ספיים גרס בריש "אין בין המורד" (נדרים לה.א.) וחכמים
 48 - אלמריש כל כן רבין כן רבין רבין לא מעל. ורשטינן נמי דהם ברישא: קונם כבר זו הקדש.
 49

מתוך חומר שהחמרת עליה בסופה ב' - ראה לרבינו יצחק: לית לן למימר אגן סחדי דרייקא ומיטבא. ואמנן עד אחד בין הוורדה. אלא מוקנת חכמים דהוה דנאמן, ואין זו עקרת
 50 דבר נהוורדה. כיון שהמה דהוא גוהן להאינן, כמו שאפרש לקמן בפרקין (פגב.) שבדבר שיש קשת טעם וסמן - לא חשיב עוקר דבר נהוורדה. **אמר** גברא וקאי בו -
 51 ואם תאמר: כיון דאיכא תרי דאמרי 'מת', אפילו איכא מאה דאמרי שוהו - מה בכך? הא תרי כמאה ויהו לומר: דלגבי דבר הניאה וידוע לכל - לא היה אומר רב: אבל בשני עדים
 52 לא תנא.

1 **והכא** עליה באשם תלוי קאי - אף על דב גרב בעי חתיכה משתי חתיכות בפרק ספסוק
2 אבלי' (כחיתות ת"ג) - הכא הוי בשתי חתיכות. ולרבי ורא דמפרש התיב סטמא
3 דרב משום דשתי חתיכות אפשר לברר איסור. פירושו בשתי חתיכות אפשר לברר, שיבא
4 הדבר ויכיר אותה חתיכה ששתייה. הכא בני אפטרש לברר על ידי הוזהר. ולרבן נמי, ומפרש
5 טמנא דרב משום דשתי חתיכות איקבע איסוריה
6 - הכא נמי איקבע איסורא. שדא בחוקת אשת
7 איש. ואם אמר: למה לא תאמרין בפרק ארבעה
8 אחין (בבבא לאבא) דהרי דתרי ספקא דרבנן.
9 ומוקמי לה אחוקה. אמאי נקט אשם תלוי? אפילו
10 חזנת אתאיבא, דאוקמה בחוקת אשת איש. ועדי
11 נמי קא משיב בניהם לאחד מיעדיה - וזה
12 שבקנין למה לא מיידיב מיתב בית דין. דאוקמה
13 אחוקה ואומר רבינו יעקב: ומה שאשם וימאס
14 ומינסבא - מרמז לא להחוקה. ובשנים ואימתי
15 "נתגשרה" בדמורא נמי ודקא. לפי שיראה
16 שיבוא עדים ויזימו ערה או יפסלו אותם
17 בגולנותא, ולדבי לא מוקינין לה אחוקה.
18 **א'** הכי ספא אמרו לה מת בעליך ונתקשה -
19 הא ללא מיידי נשאת שלא ברשות. שדאי ברישא
20 במתניתין - משום דאיכא לעימור דבגט איירי.
21 ועוד דאיכא דלמאן לקמן (Kak) כרבי שמעון.
22 וסבר דלרבי שמעון אפילו ברשות לא בעיא גט.
23 **מנחם פרבי יוסי.** מתיב רבא: **מנן** שאם לא רצה דפגו - תלמוד לומר: "וקדשתי" - בעל
24 כרחו. הויכ דמי? אילמא דלא ניסת לאחד מעריה ולא קאמרה "ברי לי" - זריקא למימר
25 דרננא? אלא לאו - דניסת לאחד מעריה וקאמרה "ברי לי", וקתני דפגו, אלמא: מפסקינה ליה
26 מיעוה! איסור כהונא שאני. ואיבעית אימא: מאי דפגו בעדים. ואבעית אימא: כשכאוו
27 עדים ואחר כך ניסת, ורבי מנחם פרבי יוסי הוא. רב אשי אומר: מאי "לא תצא" דקאמר
28 רב - לא תצא מיהומיהה הראשון. אבל אקרה רב תרא וימנא! דתנן: ניסת שלא ברשות
29 מותרת לחזור לו. ואמר רב הונא אמר רב: הכי מהכא! תרא מביללא דהבדלה אימקרה.
30 אמר שמואל: לא שמיך אלא שלא מבקשתה. אבל מבקשתה - לא תצא. כמאי איתמר?
31 אילמא בבי תרי - פי מבקשתה ליה מאי תרי? אלא ביה, מעמא - דמבקשתה, הא שתקה
32 תצא, והאמר עולאי: כל מקום שהאמינה תורה עד אחד - תלך אחר רוב העות, ועשו שתי נשים באיש
33 אחד בשני אנשים באיש אחד. ואיבעית אימא: כל הויא דאתא עד אחד פשר מעיקרא -
34 אפילו מאה נשים פעד אחד דמין, רבא כמאי עסקינו - גנון דאתא אשה מעיקרא, ותרצה
35 דרדרי מבקחי הוי. רבי נתנה אומר: כל מקום שהאמינה תורה עד אחד - תלך אחר רוב
36 העות, ועשו שתי נשים באשה אחת בשני אנשים באיש אחד. אבל שתי נשים באיש אחד -
37 כפלא ופלא דמי. "זריכה גט מהו ויגיה", בשלמא מראשון תבעי גט. אלא משני - אמאי?
38 ונתן בעלמא הוא! אמר רב הונא: גזירה שפא יאמרו גזירה זה וישא זה, ונמצאת אשת
39 איש ויצאה בלא גט. אי הכי ספא. דקתני: אמרו לה מת בעליך ונתקשה, ואחר כך בא
40 בעלה - מותרת לחזור לו. התיב נמי, נימא: גזירה זה וקדש זה, ונמצאת אשת איש ויצאה
41 שלא בגט! לעולם כפיני גט. אי הכי נמצא זה מחויר גזירתה משנתארה! ברבי יוסי פי
42 כיפר, דאמר: מן הנשואין - אסורה, מן האירוסין - מותרת. הא מקדקתה ספא: אף על פי
43 שנתן
44 כהניסא ליה - דהא שתי נשים מבקשות ערה וראשון שהשיאה, ולא יצאה מחוקתה. אבל הויא דאמר: ברי לי שאן זה - דל ע קמא מהכא. אק פסולי ערות נאמנין
45 להעד על אדם כשר אפילו חן אלקי שכל אדם נאמן על עצמו באיסורין דבר הברור לו, אלא אם כן יש עדות כשרה דבר. הלכך, כמאן דלינתו דמו, מחוקת אשת איש יצאה
46 על פי ראשון, ואיבעית אימא כל הויא דרמיז עד אחד כשר מעיקרא - דאמר 'מת', אפילו מאה נשים אחין אחיך נשאת ואמרי לא מת' - כעד אחד דמיך, וזהו לוח דע
47 מבחשה עד ואחרון אי כלום, כדבעיל. ולא נפקא אפילו שתי שתיקה. והבא דכי שתקה אמר שמואל תצא - כגון שותק על פי אשת מעיקרא. הלכך כב **הדרן אמרין**
48 **תרי, אי שתקה אחי** - הוה ליה רוב דעות לאיסורא. ותרעה לרדרי נחמיה ב' - ולא תני בה עשו שתי נשים באיש אחד. כ' **כפלא ופלא** דמי - כעד מבחשה עד,
49 אפילו שתקה אחד - לא תצא, והואל וינסה. כדבעיל. דראשון נאמן כשנים, ורתי כוליה עד אחד. ויניה **שני אמרי** - כשרואין דראשון זה, סבורים ששני זה כששגאה - על
50 ידי שגרישה ראשון נשאה, ואשת איש גמורה היא, ואם מוצאה ששני - דבגט - נמצאת אשת איש. וב' נמצא זה מחויר גזירתה משנתארה - כ' כלומר, אתי למימר דמותר להחזיר
51 גזירתה משנתארה. וסבר ג' גישה זה וקדש זה, וחזר וגירש ויחזר לראשון.

1 דאיכא נשיאת חטא, אבל בשוגגו דחי חרומה, ואם חתמו, ומאי נפקא לן מינה במן הנטוא על
2 הטהור במאי דחיי חרומה, ואין עריך לחזור ולתקן והיא גרויה, הוא בעל עין אסור באבילתו;
3 ויש לומר: ודפקא לן מינה לענה הקדמה דמותר להסיק בתרומה טמאה ואין מרליק בטבל
4 וכן, כדאמרין בפרק 'במה מרליק' (שבט כ"א), ולא תאכל בו - פירש רבינו יהודה
5 בן גון, דאין חרומה אלא לענין שיחנה לבן,

6 ולא דבר אחר, שאינה אסורה יורשים, ואין נראה
7 לרבינו יצחק, דכיון דפוסתה שאין נקוב דרביי
8 בתרומה מדרבנן וכו' בני תרומה מדרבנן, כמו
9 במן שאין נקוב על שאינו נקוב, **ממקום** אחר
10 - אמר רבינו יצחק, דמינה וביה לא, משום דלא
11 - למינה לית לה שרידים לזרים, כיון שאין עליה עוש
12 מעשר אלא יזדרו עליה לשומרו בתורת חרומה,
13 וכלה גרויה אמרין חרומה, היא מיתקן ביה
14 דהאן נקוב.

15 **בקומתה** פירש בקונטרס: שתיגע לפירקה
16 בשנים ובחבאת שערות, ואין
17 הלשון משמע בן דהא דן כן היה ליה למיטהר
18 משתגדלו אלא אמר רבינו יצחק, משתגמדו
19 בקומתה, היינו שראיתו גדולה קצת, אף על
20 פי שערין, אבל לא הגיעה לפירקה, לפי שראית
21 כאשתו, שגדל כל זמן שנאת טעה - והו'
22 טראם דרבי חבמים כמו חובא ואיטלאלא אם
23 היה יורשה.

24 **דלא** נכנסה לחופה - דקא סלקא דעתך רבי
25 הכי דבית הלל לא בעי עמידת קמה
26 דבית שמאי - וכו' בני לא בעי בת שמיא שחבנס
27 לחופה דבית הלל.

28 **משתעמדי** בקומתה ונכנס לחופה - והוא
29 הדין אם נכנסה לחופה ואחר
30 כך עגדה בקומתה ודמיא חופה ששקטנות,
31 והוא שמאי מקדושיהן ומתו שחייב שקטנות ואחר
32 כך עגדה בקומתה.

33 **משתגדלו** ותבעל - ואם חתמו אבתי, כיון
34 דאין מעשה קטן כלום - הוה
35 דמיא חופה שחידה שקטנות; ויש לומר: דכיון
36 שאין בביתו של בעל חופה אביו לחופה,
37 וכשבעל בגדולת שנים קדושיהן, איטלאלא
38 תמיזי לומר דביאה אידוסיך עשה - חשובה
39 מדי בשואה, מידי דהוה איהו לו חתי ברין
40 ונכנסה מוד לשם נישואין, אי נביי כיון מקדושיהן
41 בגדלות, ואורסה אובלת בתרומה דבין תורה
42 - דמיא חבא חופה שחידה שקטנות, ולכא
43 למיחש לסימפון, ולא ליערלא, כיון שחדיה בבית
44 בעלה, ונעמנו יורשה - משום דהוה דאחר בת
45 דין דהיה דפקר.

46 **שהפקר** בית דין היה הפקר - אבל כן
47 הנטוא על הטהור ליבא למיטהר
48 דאפקה מרשותיה בשעת הפירה', כיון דבתי
49 רבני שילו דאז ועליו לחקנו.

50 **כיון** דלא ידתי ליה קרי ולא עני לא - משמע
51 דכל הכא דירית לה - משמטא לה, דהוי משמטא
52 למת מצוה, ולפי אז לאמנה לבתן גדול גרושה
53 ולחזנה לבתן הידוט - לא ירית לה, כדאמר
54 (יבמות ג'), אלא משמטא לאשתו ספולה, דאין היה
55 ידית לה - הוה משמטא לה כמו למת מצוה, ומיהו
56 על כרחך לאו רב תליא, דהא נשאת על פי
57 בית דין ואחר כך בא בעלה אמרינן דאין משמטא
58 אף על גב דבעלה האישון יורשה, לחידיה לא קסו, ואף על גב דאין ונאי במציאתה ונבעשה ידה - חייבת משמטא
59 כן גדול תתיר יטמאו וקומיהם וכל מורשיהם כשאין ידית אלו, וכן לנשימה; ועוד: לזמן דאמר (בבבא פ"ג) יורשה בעל דאורייתא - אמאי אצטריך עיניך שדבעל
60 משמטא לאשתו פשיטא, ומת מצוה וזאת וזאת לרבינו יצחק, ואין לה רואי מת מצוה, אלא משום שיש בה ביד הבכמים לעקוב דבר שחזון מן התורה; וברך הוזהרה
61 בדפרישתי לעל, דכיון ולא ידתי לה - דומה למת מצוה, ומיהו אינה מת מצוה גמור, וכן נראה, דאי משום דהויא מת מצוה גמור משמטא לה - אם כן ודאך יטמא לה
62 במקום שישראלה דתיא חבא מתה אם יש ישראל וזמן אמרינן ביוז' (מ"א), יטמא ישראל ואלו יטמא כון, ובישואי טעה דודו דרבנן - משמע דתמטא כשאר בעל שניטמא
63 לאשתו דאורייתא, אם יש שם חבא בעלה אמרינן דאין משמטא

1 **באי שטא מרוא** דהגן - לא תאכל לבן עד שיתן על סאה זו חרומה ומעשר ממקום
2 אחר, דמתוקנין ליה בטבל גמור, ויובא כמו בן לא ידתי ליתן לבתך, שטא ישרוף טבל טמא,
3 ואסור להדליקו, כדמוכח בפרק 'במה מרליק' (שבט כ"א), שאני הכא - משמטא וטהור,
4 דמאורייתא חרומה מעלייתא היא, אבל כן דתקוב על שאין נקוב חוה ליה לחזובו על
5 הפטור, ודאן דאפטור אף מפריש לא חילי עלה

6 שש תרומה, הלכך טבל דאז, ואסור אף לבתך,
7 ורבנן הוא דגדרי לומתה לבתן דחילי וקרא
8 עליה שש תרומה, וישראל זה שנתנה עריך
9 להפריש עלה חרומה ומעשר, ואין עריך לחזור
10 ולפריש ממה שאין נקוב, ותרומה דחילי נקוב
11 מדרבנן היא, והא אפריש עליה, וכן שאין
12 על תקוב, דאמרנן לעל חרומה היא ומותר
13 לבתן - דהוה ליה מן הפטור על החוב, הלכך
14 אף על גב דאז דאפריש עלה לא מיפרש בך
15 חרומה, ולא חילי עלה שש תרומה, אפילו הכי
16 אבל לא אמרנן לא תאכל בו, דהא לא אימפת לא אי
17 אבל לא כון בטבל, דאין עליה דין טבל וחרומה
18 בו, ולא תשאי - הא אם לא חרמינו מן המבורר
19 וטמא טמא, ואם אינו קדוש - שישאת חטא
20 למה? לאסרו בבת יבמה - וקסא בעלמא
21 הוא, ולשחמרי לעשות סיג לתורה, ואין זו
22 עקרה, אבל להקל על דברי תורה - עקירה
23 היא, איתו קשנה - אם מתה, לא אמרינן
24 שמה עתידה יהיה לזמן ואשתה בלא דאז טמא
25 הוא, וביחוסה עסקין, משתגמדי בקומתה -

26 על פקדושיה, שמינה ודבכתי שיש, אף על
27 גב דאז נכנסה לחופה - ודא קמינן לן (בבבבא
28 כ"ב), אפילו בגדולה; אשתו אורסה - לא אונן
29 ולא משמטא לה, מתה - אין יורשה, והאמר רבי
30 אליעזר ואין מעשה קשנה כלום - בפרק 'בית
31 שמאי' (יבמות ק"א), ומאורייתא אבות ידית
32 לה - כלומר: קרובי אב ורתי לה, ונשואי
33 קשנה מדרבנן ניתוה, משום שלא יתגו בה מנהג
34 הפקר, כדאמר בירוש' בירוש' משא פקדתי' (יבמות
35 ק"ב), אבל תורה לא זיכתה לקדש את הבת
36 לא לבאה ולא לאחיה, דפקר בית דין היה
37 הפקר - לא מדי דנמנאן עלה כעידת הדיא, כל
38 אשר לא יבא וכו' - בספר עזרא, ורשאי האבות
39 למשבו - דהוה ליה למכבה' ורשאי מטות בני
40 ישראל;

1 **באי שטא מרוא** דהגן - לא תאכל לבן עד שיתן על סאה זו חרומה ומעשר ממקום
2 אחר, דמתוקנין ליה בטבל גמור, ויובא כמו בן לא ידתי ליתן לבתך, שטא ישרוף טבל טמא,
3 ואסור להדליקו, כדמוכח בפרק 'במה מרליק' (שבט כ"א), שאני הכא - משמטא וטהור,
4 דמאורייתא חרומה מעלייתא היא, אבל כן דתקוב על שאין נקוב חוה ליה לחזובו על
5 הפטור, ודאן דאפטור אף מפריש לא חילי עלה
6 שש תרומה, הלכך טבל דאז, ואסור אף לבתך,
7 ורבנן הוא דגדרי לומתה לבתן דחילי וקרא
8 עליה שש תרומה, וישראל זה שנתנה עריך
9 להפריש עלה חרומה ומעשר, ואין עריך לחזור
10 ולפריש ממה שאין נקוב, ותרומה דחילי נקוב
11 מדרבנן היא, והא אפריש עליה, וכן שאין
12 על תקוב, דאמרנן לעל חרומה היא ומותר
13 לבתן - דהוה ליה מן הפטור על החוב, הלכך
14 אף על גב דאז דאפריש עלה לא מיפרש בך
15 חרומה, ולא חילי עלה שש תרומה, אפילו הכי
16 אבל לא אמרנן לא תאכל בו, דהא לא אימפת לא אי
17 אבל לא כון בטבל, דאין עליה דין טבל וחרומה
18 בו, ולא תשאי - הא אם לא חרמינו מן המבורר
19 וטמא טמא, ואם אינו קדוש - שישאת חטא
20 למה? לאסרו בבת יבמה - וקסא בעלמא
21 הוא, ולשחמרי לעשות סיג לתורה, ואין זו
22 עקרה, אבל להקל על דברי תורה - עקירה
23 היא, איתו קשנה - אם מתה, לא אמרינן
24 שמה עתידה יהיה לזמן ואשתה בלא דאז טמא
25 הוא, וביחוסה עסקין, משתגמדי בקומתה -

26 על פקדושיה, שמינה ודבכתי שיש, אף על
27 גב דאז נכנסה לחופה - ודא קמינן לן (בבבבא
28 כ"ב), אפילו בגדולה; אשתו אורסה - לא אונן
29 ולא משמטא לה, מתה - אין יורשה, והאמר רבי
30 אליעזר ואין מעשה קשנה כלום - בפרק 'בית
31 שמאי' (יבמות ק"א), ומאורייתא אבות ידית
32 לה - כלומר: קרובי אב ורתי לה, ונשואי
33 קשנה מדרבנן ניתוה, משום שלא יתגו בה מנהג
34 הפקר, כדאמר בירוש' בירוש' משא פקדתי' (יבמות
35 ק"ב), אבל תורה לא זיכתה לקדש את הבת
36 לא לבאה ולא לאחיה, דפקר בית דין היה
37 הפקר - לא מדי דנמנאן עלה כעידת הדיא, כל
38 אשר לא יבא וכו' - בספר עזרא, ורשאי האבות
39 למשבו - דהוה ליה למכבה' ורשאי מטות בני
40 ישראל;

1 **באי שטא מרוא** דהגן - לא תאכל לבן עד שיתן על סאה זו חרומה ומעשר ממקום
2 אחר, דמתוקנין ליה בטבל גמור, ויובא כמו בן לא ידתי ליתן לבתך, שטא ישרוף טבל טמא,
3 ואסור להדליקו, כדמוכח בפרק 'במה מרליק' (שבט כ"א), שאני הכא - משמטא וטהור,
4 דמאורייתא חרומה מעלייתא היא, אבל כן דתקוב על שאין נקוב חוה ליה לחזובו על
5 הפטור, ודאן דאפטור אף מפריש לא חילי עלה
6 שש תרומה, הלכך טבל דאז, ואסור אף לבתך,
7 ורבנן הוא דגדרי לומתה לבתן דחילי וקרא
8 עליה שש תרומה, וישראל זה שנתנה עריך
9 להפריש עלה חרומה ומעשר, ואין עריך לחזור
10 ולפריש ממה שאין נקוב, ותרומה דחילי נקוב
11 מדרבנן היא, והא אפריש עליה, וכן שאין
12 על תקוב, דאמרנן לעל חרומה היא ומותר
13 לבתן - דהוה ליה מן הפטור על החוב, הלכך
14 אף על גב דאז דאפריש עלה לא מיפרש בך
15 חרומה, ולא חילי עלה שש תרומה, אפילו הכי
16 אבל לא אמרנן לא תאכל בו, דהא לא אימפת לא אי
17 אבל לא כון בטבל, דאין עליה דין טבל וחרומה
18 בו, ולא תשאי - הא אם לא חרמינו מן המבורר
19 וטמא טמא, ואם אינו קדוש - שישאת חטא
20 למה? לאסרו בבת יבמה - וקסא בעלמא
21 הוא, ולשחמרי לעשות סיג לתורה, ואין זו
22 עקרה, אבל להקל על דברי תורה - עקירה
23 היא, איתו קשנה - אם מתה, לא אמרינן
24 שמה עתידה יהיה לזמן ואשתה בלא דאז טמא
25 הוא, וביחוסה עסקין, משתגמדי בקומתה -

26 על פקדושיה, שמינה ודבכתי שיש, אף על
27 גב דאז נכנסה לחופה - ודא קמינן לן (בבבבא
28 כ"ב), אפילו בגדולה; אשתו אורסה - לא אונן
29 ולא משמטא לה, מתה - אין יורשה, והאמר רבי
30 אליעזר ואין מעשה קשנה כלום - בפרק 'בית
31 שמאי' (יבמות ק"א), ומאורייתא אבות ידית
32 לה - כלומר: קרובי אב ורתי לה, ונשואי
33 קשנה מדרבנן ניתוה, משום שלא יתגו בה מנהג
34 הפקר, כדאמר בירוש' בירוש' משא פקדתי' (יבמות
35 ק"ב), אבל תורה לא זיכתה לקדש את הבת
36 לא לבאה ולא לאחיה, דפקר בית דין היה
37 הפקר - לא מדי דנמנאן עלה כעידת הדיא, כל
38 אשר לא יבא וכו' - בספר עזרא, ורשאי האבות
39 למשבו - דהוה ליה למכבה' ורשאי מטות בני
40 ישראל;

אבל

לבן

[דף י"ג ע"א]

אלא כן נן קיימין: כל שהוא אכילה? פתר לה רבי עקיבא, דרבי עקיבא אמר כל שהוא אכילה. והתני המחה תדם ונמעו, או שהקפה חלב ואכלו אם יש בו כזית חייב מה עבד לה רבי יונה? אינו אוכל ליטמא טומאת אובליו, ולא משקה ליטמא טומאת משקין. חזר רבי יונה ופטר מתניתא (דברים יד) ונתתה הפסח בכל אשר תאונה נפשך. מה נן קיימין? אם בטועים טעם יין לתבשיל, והלא הפעם לפעם? אלא כן נן קיימין כל שהוא ורחמנא קרייה, אכילה. רבנן דקיסרין אמרין תיפתר באילין גמרייה ואורז דרבייה, שהכל טפילה לאכילה פאכילה. רבי יוסי שמע פולחון מיפא שבועה שלא אוכל ושתה, אין חייב אלא אחת? מארי חברייא קימי רבי יוסי ומר דבתרה? שבועה שלא אוכל ושתה אשתה ואכל ושתה, אין חייב אלא אחת! אמר לון רבי יוסי, אילו מי שאמר שבועה שלא אוכל בכר זו וחזר ואמר שבועה שלא אוכל בכר זו, ואכל שתיהן שפא אינו חייב שתים? רבי חנינה בשם רבי פינחס שמע פולחון מיפא שבועה שלא אוכל ואכלין שאינן ראויין ושתה משקין שאינן ראויין, פטור. הא אכל אובליו ראויין ושתה משקין ראויין, חייב. רבי בא שמע פולחון מיפא אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. עד כדון, בשאמר שבועה שלא אוכל ושתה. וכרבי דאמר שבועה שלא אשתה. רבי חנינה שמע פולחון מיפא לא אכלתי באוני. אלא שתיתי? עד כדון בשאמר שלא אוכל, ושתה. אמר שלא אשתה, ואכל? שתיה בכלל אכילה, ולא אכילה בכלל שתיה.

הלכה ג' מתני' שבועה שלא אוכל, ואכל פת חטים ופת שעורין ופת פוסמין אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אוכל פת חטים ופת שעורים ופת פוסמין ואכל חייב על כל אחת ואחת, שבועה שלא אשתה ושתה משקין הרבה אינו חייב אלא אחת. שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש חייב על כל אחת ואחת.

גמרא שבועה שלא אוכל פת, וכרבה בעלי קנים ועלי גפנים ואכל, אינו חייב אלא אחת שבועה שלא אוכל פת וחרצנין וזגין, וכרבה בחרצנין וזגין, חייב על כל אחת ואחת.

[דף י"ג ע"ב]

ואם היה נזיר, חייב שלש. רבי יוחנן אמר. בכלל, אכל בפורט אין שבועות חלות על איפורין. ריש לקיש אמר אפילו בכלל אין שבועות חלות על האיפורין.

הלכה ד' מתני' שבועה שלא אוכל, ואכל אובליו שאינן ראויין לאכילה, ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה, פטור, שבועה שלא אוכל ואכל נבילות ומריפות שקצים ורמשים חייב ורבי שמעון פטור

אמר קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום, והוא אכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים, הרי אשתי אסורה.

גמרא בדה רבי שמעון פוטר? רבי שמעון כדעתיה דתנינן תפון פמה יאכל מן הטביל ויהא חיוב? רבי שמעון אומר כל שהוא וחכ"א בנות. אמר להן רבי שמעון, אינן אתם מודין באוכלין נמלה כל שהוא שחיוב? אמרו לו מפני שהוא ככרייתיה! אמר להן, אף חיטה אחת ככרייתיה.

[דף י"ד ע"א]

על דעתיה דרבי יוחנן למה רבי שמעון פוטר? אמר רבי זעירה, רבי שמעון כדעתיה תני בשם רבי שמעון (ויקרא טז) תענו את נפשתיכם, מפותר לכם ולא מאיסור לכם. רבי בא בר ממל בעי על דעת רבי יוחנן דאמר ככולל שבועות חלות על האיסורין ניתני. שבועה שלא אוכל ואכל! אמר רבי זיורא, כל יומיו דרבי בא בר ממל לא אשכחנן תורתיה ומן דדמוד אשכחנן תורתיה מזה גן קיימין? אם באומר שבועה שלא אוכל בשר כל ימות השנה והפסח בתוכו. שלא אוכל עשרת ימים הללו ויום הכיפורים בתוכו, במיחל שבועה על האסורין! אמר רבי יוסי, ותשמע מינה, היו לפניו זיתים של שהוטה ואחד של נבילה, ואמר שבועה שאוכל עשרת ימים אילו, פיון שפטור על הנבילה, פטור אף על השאר. רבי בון בר חייה בעי ולמה לא מר שבועה

[דף י"ד ע"ב]

שאוכל משחיטת פלוני? אין בה חלב? בשוחט צביים! אין בה גיד הנשה? בעופות! אין בהן דם. רבי חיננה בעי ולמה לא מר שבועה שאוכל מפלוני סתם! בגין רבי שמעון. ואי כרבי שמעון, ניתני יום הכיפורים? דתני רבי שמעון, תענו את נפשתיכם מפותר לו ולא מאסור לו! אלא שזה בקבוע וזה בעולה ויורד. התיבון הרי טומאת מקדש וקדשיו שהוא בעולה ויורד, ותני תנא! לא אתינן מיתני אלא דברים שהן חייב ברת שבועות אין בהן ברת. התיבון הרי מעילה אין בה ברת, ותני. לא אתינן מיתני אלא דברים שאין להן היתר אחר איסורן שבועות יש להן היתר אחר איסורן. תדא אמרה! שאין אבות מלאכות ביום הכיפורים. אילו מי שעשה פולס בהעלם אחד פלוס חייב אלא אחת על פולס! אילו מי שעשה כל אחת בפני עצמה שפא אינו חייב על כל אחת ואחת? על דעתיה דרבי יוחנן דאמר, שבועה שלא אוכל מצה, אסור לזכל מצה בלילי הפסח. שלא אוכל מצה בלילי הפסח,

[דף ט"ו ע"א]

לוקה, ואוכל מצה. שלא אשב בצל, אסור לישוב בצל סוכה. שלא אשב בצל סוכה לוקה ויושב בצל סוכה. לא סוף דבר סתם, אלא אפילו פלוני. לא סוף דבר בכלל אלא אפילו פורט. לא סוף דבר לבא אלא אפילו לשעבר. לא סוף דבר רבנן. אלא אפילו רבי עקיבה. לא סוף דבר נבילות ומריפות אלא אפילו עפר.

הלכה ה' מתני' אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים. אחד דברים שיש להן ממש, ואחד דברים שאין בהן ממש. ביצד? אמר שבועה שאמתן לאיש פלוני ושלא אמתן. שנאתי ושלא נתי. שאישן ושלא אישן. שישנתי ושלא ישנתי. שאזרוק צרור לים ושלא אזרוק. שזרקתי ושלא זרקתי. רבי ישמעאל אומר, אינו חייב אלא על העתיד לבוא שנאמר (ויקרא ה) להרע או להיטיב. אמר לו רבי עקיבה, אם בן אין לי אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה דברים שאין בהן הרעה והטבה מניין? אמר לו, מריבוי הכתוב, אמר לו אם ריבוי הכתוב לכה רבי הכתוב לכה.

[דף ט"ו ע"ב]

גמרא עילה היה רוצה להודות לו. רבי בא בשם שמואל שבועה שנתן פלוני לפלוני מנה ונמצא שלא נתן, מאחד שאין בידו לבא, אין בידו לשעבר. התיב רבי יוסי, הרי תפילין אין בהן לבא ויש בהן לשעבר! אמר לו, תפילין ממקום אחר באו. להרע או להיטיב, מה הטבה רשות אף הרעה רשות, יצא דבר שהוא של אסור ודבר שהוא של היתר. לכל אשר יבטא, פרט לקטן. האדם בשבועה, פרט לאנשים. ונגעלם מפנוי, פרט למזיד. ונגעלם מפנוי ונגעלמה מפנוי שבועה או יכול ונגעלם מפנוי החפץ, תלמוד לומר, בשבועה ונגעלם מפנוי. על העלם שבועה חייב ואינו חייב על העלם חפץ. ותן העלם חפץ על העלם שבועה ויהא חייב, ואין ביניהן העלם מומאה על העלם מקדש, ויהא חייב שתים כרבי ישמעאל דאמר חייב על העלם מומאה ועל העלם מקדש! תמן, כתיב ונגעלם מפנוי, ונגעלם מפנוי, שני פעמים. והכא כתיב ונגעלם מפנוי אחת. יכול הנשבע להרע לאחרים יהא חייב? תלמוד לומר להרע או להיטיב. מה הטבה רשות, אף הרעה רשות, אוציא נשבע להרע לאחרים שיהא פטור כהוא דמישתבע דלא מיתן להכריה מיכול, חמתיה מפרפר ויהב ליה? היה רבי ישמעאל דריש? או נפש כי תשבע לבטא בשפתים, כלל. להרע או להיטיב, פרט. כלל ופרט, אין בכלל אלא מה שבפרט. והלא אין בפרט אלא דברים שיש בהן הרע והטבה?

[דף ט"ז ע"א]

אלא ביני להרע או להיטיב, פּרַט. לְכַל אֲשֶׁר יִבְטֹא, כָּלֵל. פּרַט וּכְלָל וְהַכֵּל בְּכָלֵל, וְרִיבָה דְכָרִים שֶׁהוּא לְשַׁעֲבֵר. אֵלֶּא בִינֵי אוּ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבִטּוּא, כָּלֵל. לְהִרְעֵ אוּ לְהִיטִיב, פּרַט. לְכַל אֲשֶׁר יִבְטֹא הָזֹר וּכְלָל. כָּלֵל וּפְרַט וּכְלָל אֵינן אִתְּהָ דֵּן אֵלֶּא בְּעֵינן הַפְּרַט, מַה הַפְּרַט מִפּוֹרֵשׁ דְּכָרִים שִׁישׁ בְּהֵן הִרְעָה וְהִטְבָּה. וְדְכָרִים שְׂאִין בְּהֵן הִרְעָה וְהִטְבָּה מִנֵּין? אָמַר לֹא מְרִיבֵי הַכְּתוּב אָמַר לֹא אִם רַבִּיהַ הַכְּתוּב לְכָד, רַבִּיהַ הַכְּתוּב לְכָד. לִית יְכִיל דְּמַר רַבִּי הִילָא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר, כִּד מְשִׁיב רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אֵת רַבִּי עֲקִיבָה, מְצִינֵו דְכָרִים שְׁחִיבִין עַל זְדוּנָן מִשֵּׁם שְׁבוּעַת שְׁקָר, וּבְהַעֲלִימָן מִשֵּׁם שְׁבוּעַת בִּישׁוּי? וְיִתִּיבִינְהָ מְצִינֵו דְכָר שְׁחִיבִין בְּזוּדוֹ מִשּׁוֹם שְׁבוּעַת שְׁקָר וּמִבְּיַד קָרְבָּן. אָמַר לִיה וְאִית לָהּ דְכָרִים שְׂאִין בְּהֵן הִרְעָה וְהִטְבָּה וְלִי נָן כְּתִיבִין. אָמַר לִיה אַף עַל גַּב דְּאִית לִיה דְכָרִים שְׂאִין בְּהֵן הִרְעָה וְהִטְבָּה, לִית אֵינֵן כְּתִיבִין אֵין בְּהֵן מִשּׁוֹם הִרְעָה וְהִטְבָּה? הָא לְשַׁעֲבֵר לִית.

הלכה ו' מתני' נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֵת הַמְצוּהָ וְלֹא כִיֻּטַּל, פְּטוּר. לְקַיִם אֵת הַמְצוּהָ וְלֹא קַיִים, פְּטוּר, שֶׁהִיא כְּדִין שְׂיִהָא חַיִּיב דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה בְּן בְּתִירָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּן בְּתִירָה, וּמַה אִם הִרְשׁוּת, שְׂאִינוּ מוֹשְׁבַע עֲלֶיהָ מִהַר סִינִי, וְהָרִי הוּא חַיִּיב עֲלֶיהָ מְצוּהָ שֶׁהוּא מוֹשְׁבַע עֲלֶיהָ מִהַר סִינִי, אֵינֵו דִּין שְׂיִהָא חַיִּיב! אָמַרוּ לוֹ, לֹא אִם אִמְרַת בְּשְׁבוּעַת הִרְשׁוּת שְׂבֹן עֲשֶׂה כֹּה לֹא כֹּהִין, תֵּאמַר בְּשְׁבוּעַת מְצוּהָ שְׂלֵא עֲשֶׂה כֹּה לֹא כֹּהִין.

גמרא אָמַר רַבִּי מַנִּי, בִּינֵי מִתְנִיתָא, חַיִּיב, דְּכָרִי רַבִּי יְהוּדָה בְּן בְּתִירָה. מַה מֶר רַבִּי יְהוּדָה בְּן בְּתִירָה בְּשִׂאָר הָאִיפּוּרִין? שְׁבוּעָה שְׂאוּכַל נְבִילָה וְלֹא אֲכָלָהּ, פְּטוּר. אָמַר שְׁבוּעָה שְׂלֵא אוֹכַל וְאֲכַל, אֵין תִּימָר חַיִּיב? וְיִתִּיבִינְהָ לֹא, אִם אִמְרַת בְּשְׁבוּעַת הִרְשׁוּת שְׂעֲשֶׂה כֹּה לֹא כֹּהִין וְהִין כְּלָאוּ, תִּימָר בְּשְׁבוּעַת מְצוּהָ שְׂלֵא עֲשֶׂה כֹּה לֹא כֹּהִין. אִתְּהָרָה לְשְׁבוּעַת הִרְשׁוּת מִנֵּין? אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן לֹא יִחַל דְּכָרוּ לֹא יַעֲשֶׂה דְכָרִי הוּלִין.

הלכה ז' מתני' שְׁבוּעָה שְׂלֵא אוֹכַל כֶּכֶר זֹו, שְׁבוּעָה שְׂלֵא אוֹכְלָהּ, שְׁבוּעָה שְׂלֵא אוֹכְלָהּ וְאֲכָלָהּ, אֵינוּ חַיִּיב אֵלֶּא אַחַת. זֹו הִיא שְׁבוּעַת בִּישׁוּי שְׁחִיבִין עַל זְדוּנָהּ מִכּוֹת, וְעַל שְׁגָגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיִזְרָד.

[דף ט"ז ע"ב]

גמרא שְׁבוּעָה שְׂאוּכַל כֶּכֶר זֹה הַיּוֹם וְעֵבֶר הַיּוֹם וְאֲכָלָהּ, רַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ, תְּרִיהוֹן אֲמַרִין פְּטוּר לֹא טַעֲמָא דְאֵהוּן טַעֲמָא דְרַבִּי יוֹחָנָן מִשֵּׁם שְׂאִינוּ רְאוּי לְקַבֵּל הַתְּרִיָּה. טַעֲמָא דְרִישׁ לְקִישׁ מִשּׁוֹם שֶׁהוּא

בלא תעשה שאין בו מעשה. מה מפקח מביניהון? שרפה והשליכה לים. אין תימר משם שאינו ראוי לקבל התרייה פטור, ואין תימר משום שהוא בלא תעשה, הרי יש בה מעשה.

רבי פינחס בעי. היה אסתנים, מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר.

רבי יוסי בעי שבועה שבועה שבועה שלא אוכל, ואכל מהו? אמר רבי יוסי בי רבי בון, גישמענה מן הדא שבועה שלא אוכל כבר זו, שבועה שלא אוכלנה, שבועה שלא אוכלנה, ואכלה חייב אחת, מפני שהזכיר בה זו. הא אם לא הזכיר בה זו, חייב על כל אחת ואחת. אבימי אחוי דחיפה אמר, שמשית בנדרין שמשית בשבועות. בעי חיפה מיבדקניה היו לפנני חמש פכרין ואמר שבועה שאוכל כבר זו, וחזר ואמר שתיים אילו, וחזר ואמר שלשה אילו, וחזר ואמר ארבעה אילו, וחזר ואמר חמשה אילו, ואכל הראשונה? אמר ליה חייב על כל אחת ואחת. אמר ליה, אינו חייב אלא אחת, מפנין שהזכיר עליה שבועה, עשאה בנבילה, מיכן ואילך מפיוחל שבועות על האיסורין ואין שבועות חלות על האיסורין. חזר חיפה ובדקה היו לפנני חמש פכרות ואמר שבועה שאוכל ה' פכרים אילו וחזר ואמר ארבע, וחזר ואמר שלש, וחזר ואמר ב', וחזר ואמר ז', ואכל פולם? אמר ליה אינו חייב אלא אחת. אמר ליה, חייב על כל אחת ואחת. אילו מי שאמר שבועה שאוכל, חמש פכרים, ואכל ארבע, שמו אינו פטור? אמר רבי יוסי מסתברא

[דף י"ז ע"א]

באחוי דחיפה באחריותא ובהיפה בקמיותא.

הלכה ה' מתני' שבועת שוה חייבין על זדונה מכות ועל שנגנתה פטור. ואי זו היא שבועת שווא? נשבע לשנות את הידוע לאדם אמר על העמוד של אבן שהוא של זהב, ועל האישי שהוא אשה, ועל האשה שהיא איש. נשבע על דבר שאי אפשר לו להיות אם לא ראיתי גמל פורח באויר. אם לא ראיתי נחש בקורת בית הבד. אמר לעדים בואו והעידוני, שבועה שלא נעידך (ויקרא ה) אם לוא נגיד ונשא עונו. וכן נשבע לבטל את המצוה שלא לעשות סוכה, שלא ליפול לולב, שלא להניח תפילין, זו היא שבועת שווא שחייבין על זדונה מכות ועל שנגנתה פטור.

גמרא תמן תנינן, אם לא ראיתי בדרך זה פעולי מצרים. איפשר שלא עבר בה פעולי מצרים! אלא פי גן קיימי בראייה אחת. והא דיקליטיאנום, בד נחת תמן נחת עימיה ק"כ ריבון? אלא פי גן קיימין בראייה אחת. אם לא ראיתי נחש בקורת בית הבד. והא היוניא דשבור מלפא בלע גמליו, בלע קרוזין! בד בעון מיקטלוניה אייתון פחלין דגמליו ומלון יתהון תבון ויתבון בהון גומרין ובלעיו ומיית. אמר רבי

יודה בר פזי, חמית משך דהווי עיביד על תמניא מוסמטלא. אמר רבי שמואל בר יעקב אנא חמית משך דהווי סליק קריבין דמלכותא? שמואל אמר במרובע. ואם במרובע ניתני אפילו קטן! אמר רבי יודן אבוי דרבי מתנייה, ביני, אלא דלית אורחא דתנייא מיתפיש אלא מילח רובא, דתנינן גמל פורח באויר, ניתני עכבר פורח באויר! תני, רשב"ג אומר, אין מרובע מששית ומי בראשית. התיב רבי ברכיה, והתנינן גוף הבהרת כגרים הקילקי מרובע, מקום הגרים תשע עדשות, מקום עדשה ארבעה שערות, נמצאו שלשים ויש שערות! אמר רבי יוסנא כל נרמח אמרה שאינו מרובע, ולמה תניתה מרובע, די ירבעינה הוא.

[דף י"ז ע"ב]

והנגעה! מלא היא קוטריין. והא עניבה דפילא! עגול הוא מקמטה. ואית דבעי מימר, לא מר רשב"ג אלא בבירות ותני בן מרובע באוקליו, אין מרובע בבירות. שבעה שאין אנו יודעין לה עדות, לוקון משם שבעת עדות. שבעה שלא נעידה, לוקון משום שבעת ביטוי. שוא ושקר (שמות כג) (ויקרא יט) שניהן בדיבור אחד נאמר, מה שאין אוון וכולה לשמוע ולא פה לדבר. (שמות יט) מהחליה מות יומת (במדבר כח) וכיום השפת שני כבשים, בדיבור אחד נאמר. (ויקרא יט) לא תלבש שעמנו גדלים תעשה לה, שניהן בדיבור אחד נאמר. (ויקרא יח) ערות אשת אחיה יבא עליה, בדיבור אחד נאמר (במדבר לו) לא תסוב נחלה וכל בת יורשת נחלה, שניהן בדיבור אחד נאמר, מה שאי אפשר לפה לדבר ולא לאוון לשמוע. וכן הוא אומר (תהלים סב) אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי. ואומר (ירמיה כג) הלוא כה דברי פאש נאם ה'.

שבעת שוא, נשבע לשנות את הדיע לאדם שבעת שקר, נשבע להחליף. רבי יעקב בר אהא בשם רבי יוחנן, כל הדיע לשנים, זו היא שבעת שקר לשלשה, זו היא שבעת שוא. רבי לא בשם רבי לעזר, אפילו ידוע לשנים ואחד בסוף העולם מפירו, שבעת שוא היא. מה מפקה מביניהון? שינה בפני שנים, והשליכו לים והתרו בו משום שבעת שוא. על דעתיה דרבי יוחנן אין לוקה. על דעתיה דרבי לעזר לוקה. התרו בו משום שבעת שקר, על דעתיה דרבי לעזר אינו לוקה על דעתיה דרבי יוחנן לוקה. רבי פא בשם רבי יהודה, אפילו ביטא ומרגליתא. ואהן אפילו? אלא, בגון ביטא

ומרגליתא. תני בשם שנידרי הבאי מותרין בך שבעות הבאי מותרין. והתני שבעות הבאי אפורין! רבי ירמיה בשם רבי פדת פאן במעמידיו, פאן בשאין מעמידיו, ואפילו תימא פאן וכאן במעמידיו, פאן במיחל שבעות על נכסיו, שבעת נכסיו עליי נכסיו אפורין הא ללקות אינו לוקה. בשם שנידרי ירוזין מותרין בך שבעות ירוזין מותרין. עוד הוא במיחל שבעה על נכסיו, שבעה נכסיו עליי נכסיו

אפורין. הא ללקות אינו לוקה. חזקיה אמר, אהן דמשתבע על תרין דאינון תרין לוקה משום שביעות שוא. רבי מנחם בשם ריש לקיש,

[דף י"ח ע"א]

אהן דחמי מיטרא נחית ואמר, קורי פלי בריכסון לוקה משום שביעות שוא. רבי הונאי רבי יעקב ברבי בון בשם רבי שמואל בר נחמן, כ"ד בוליות היו בדרום, וכולם הרבו על שביעות שוא שהיא אמת, דכתיב לשוא הפיתי את בניכם וגו'.

הלכה ט' מתני' שבועה שאוכל כפר זו שבועה שלא אוכלנה, הראשונה שביעות ביטוי, והשנייה שביעות שוא. אכלה, עבר על שביעות שוא. לא אכלה, עבר על שביעות ביטוי.

גמרא שבועה שלא אוכל כפר זו שבועה שלא אוכלנה שבועה שלא אוכלנה אינו חייב אלא אחת. דבר שאילו בנדרים אסור ובשביעות מותר. לא אתייה אלא כמתניתא אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים, אחד דברים שאין בהן ממש ואחד דברים שיש בהן ממש. וקר רבי בא בשם שמואל, שבועה שנתן פלוני לאיש פלוני מנה ונמצא שלא נתן, מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר. אשפח תני על תרווחון זה חומר לשעבר משלפא שהאומר לא אוכל לא אוכל, אינו חייב אלא אחת. לא אכלתי לא אכלתי, חייב על כל אחת ואחת. שבועה שאוכל כפר זו שבועה שלא אוכלנה, הראשונה, שביעות ביטוי. והשנייה, שביעות שוא. ביצד עושין לזו? אומרים לזו שיאכל מוטב לעבור על שביעות שוא, ולא על שביעות ביטוי. שבועה שלא אוכל כפר זו שבועה שאוכלנה. ראשונה, שביעות ביטוי, והשנייה שביעות שוא. ביצד עושין לזו? אומרים לזו שלא יאכל מוטב לעבור על שביעות שוא לחוד ולא על שביעות שוא וביטוי. שבועה שאוכל כפר זו היום שבועה שלא אוכלנה היום, ואכלה רבי יוחנן אמר קיים את הראשונה, וביטל לשנייה.

[דף י"ח ע"ב]

ריש לקיש אמר, ביטל לראשונה. ולא קיים לשנייה. שבועה שלא אוכל כפר זו היום, שבועה שאוכלנה היום, ואכלה רבי יוחנן אמר ביטל את הראשונה, וקיים לשנייה. ריש לקיש אמר, ביטל את הראשונה, והשנייה, אומרים לזו שיקיימנה בכפר אחרת. שבועה שאוכל כפר זו היום שבועה שאוכלנה היום ואכלה, רבי יוחנן אמר קיים את שתיהן. וריש לקיש אמר קיים לראשונה ושנייה, אומרים לזו שיקיימנה בכפר אחרת? שבועה שלא אוכל כפר זו היום, שבועה שלא אוכלנה היום,

ואכלתה. על דעתיה דרבי יוחנן, חייב שתים. על דעתיה דריש לקיש אינו חייב אלא אחת. אהר רשב"ל מודה. שאינו אלא כמזרו עצמו מן האיפורין.

הלכה י' מתני' שבועת ביטוי נהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בפשירים ובפסולין בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו ותיבין על דונה מכות ועל שנגתה קרבן עולה ויורד. שבועת שוא נהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בפשירים ובפסולים בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו ותיבין על דונה מכות ועל שנגתה פטור. אחד זה ואחד זה, המושבע מפי אחרים חייב. ביצה? אמר לא אכלתי היום ולא הינחתי תפילין היום משביעה אני, ואמר אמון, חייב.

גמרא (ויקרא ה) נפש נפש, מה נפש שנאמר בשבועות העדות (ויקרא ה) ונפש כי תחטא וכו' ולא יגיד ונשא עונו עשה את המושבע כנשבע, אף שנאמר בשבועת הפקדון (שם) או נפש כי תשבע וגו' עשה המושבע כנשבע. זה הכלל. כל לא תעשה שיש בו מעשה לזקה, ושואו בו מעשה אינו לזקה, חוץ מן המימר. והנשבע ומקלל את חברו בשם. רבי אבהו בשם רבי יוחנן לית כאן מימר, מימר דיבור ומעשה. נשבע לשקר מניין? אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי, כי לא ינקה ה', מנקהו הן הדיינין. קילל את חברו בשם מניין? ריש לקיש בשם רבי הושעיה, (דברים כח) ליראה את השם וגו'.

[דף י"ט ע"א]

נשבע לשקר על דעתיה דריש לקיש, מניין? מינה, מניין שנשבע לשקר אין זה ירא. קילל את חברו בשם על דעתיה דרבי יוחנן מניין? מניין שקילל אין זה ירא. מה מפקה מביניהון? נשבע לשקר וקילל לחבירו בשם. על דעתיה דרבי יוחנן חייב שתים. על דעתיה דריש לקיש אינו חייב אלא אחת.

הדרן עלה פירק שבועות שתים

פרק רביעי

הלכה א' מתני' שבועת העדות. נהגת באנשים ולא בנשים ברחוקים ולא בקרובין בפשירים ולא בפסולים. ואינה נהגת אלא בראויין להעיד. בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו ומפי אחרים אינן תיבין עד שייכפרו בו ובבית דין דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים בין מפי עצמו בין מפי אחרים אינן תיבין עד שייכפרו בו ובבית דין. ותיבין על דון שבועה ועל שנגתה ועל דון העדות ואין תיבין על שנגתה. ומה הוא חייב על דונה? קרבן עולה ויורד.

גמרא שעירי מיעוט שעירי שנים, מה תלמוד לומר שנים? שיהו שוין. כבשים מיעוט כבשים שנים אם בן מה תלמוד לומר שנים? שיהו שניהן שוין. צפרים, מיעוט צפרים שנים, אם בן מה תלמוד לומר שתי? שיהו שניהן שוין. הצוצרות מיעוט הצוצרות שתיים, אם בן מה תלמוד לומר שתי? שיהו שתיהן שוות. התיב רבי הגוי קומי רבי יוסי, והתתיב לא תפסה משפט גר יתום, הרי מצינו גר דן עם מי שאינו גר. יתום דן עם מי שאינו יתום. אלמנה עם בעילת בעל. אם בן למה נאמר שני? מופנה להקיש ולדון הימינו גזירה שווה. נאמר פאן שני ונאמר להלן וישארו שני אנשים במוחנה. מה להלן אנשים ולא נשים ולא קטנים, אף פאן, אנשים ולא נשים ולא קטנים. הרי למדנו שאין האישה דנה, מעתה אין האשה מעידה. רבי יוסי בי רבי בון ר' הונא בשם רבי יוסי, נאמר פאן שני. ונאמר להלן על פי שנים עדים. מה להלן על פי שנים עדים, אף פאן על פי שנים עדים. אם בן למה נאמר שני? שלא יהא אחד עומד ואחד יושב. אחד מדבר כל צורכו ולא אחד אומר לו קצר דבריה. כנגד אחד מאריה פנים, וכנגד אחד מעיו פנים. אמר רבי יודן שמעתי שאם רצה הדיין להושיב את שניהן מושיב. האסור, שלא יהא זה עומד וזה יושב. זה מדבר כל צורכו, וזה אומר לו קצר דבריה. רבי ישמעאל אומר, אומר לו לבוש כשלוש או הלבישוהו בשאתה לובש. רבי פא בשם רב הונא, צריכין העדים להיות עומדין בשעה שמעידין. מאי טעמא? ועמדו שני האנשים. רבי ירמיה בשם רבי אבהו אף הנידונין עומדין בשעה שמקבלין עדותן. מה טעמא? אשר להם הריב לפני ה. בתיב. לא יומתו אבות על בנים וגו'. והלא כבר נאמר איש בחטאו יומתו מה תלמוד לומר לא יומתו אבות על בנים? אלא שלא יומתו בנים בעדות אבות ואבות בעדות בנים. מיכן שלא יהו העדים קרובין של נידונין. ומניין שלא יהו העדים קרובין זה לזה? הגע עצמך, שאם הוזהר אחד מהם אינו נהרג עד שיוזם חבירו. ומניין שלא יהו העדים קרובין של דיינין? הגע עצמך שאם הוזהרו לא מפיהם נהרגים? אם אומר את בן, נמצא נהרג על פיו. ומניין שלא יהו הדיינין קרובים זה לזה? אמרה תורה הרוג על פי עדים הרוג על פי דיינים. מה העדים אינן קרובין זה לזה אף הדיינין בן. אין לי אלא אבות ובנים, שאר קרובין מניין? אמר רבי זירא, ובנים לרבות שאר קרובין. עד כדון ברבי עקיבה. ברבי ישמעאל? תני רבי ישמעאל (במדבר לה) ושפטו העדה בין הפכה וגו' שלא תהא העדה קרובה לא לפכה ולא למוכח. אמר רבי יוסי, אם אומר את בן קרובין לניכה נמצאו בית דין גואלי הדם! מיכן שלא יהו הדיינין קרובין לנידונין. ומניין שלא יהו העדים קרובין לנידונין? אמרה תורה הרוג על פי העדים הרוג על פי כפיים מה הדיינין אינן קרובים לנידונין, אף העדים בן. מניין שלא יהו העדים קרובים זה לזה? הגע עצמך, שהוזמו לא מפיהן הן נהרגין. ומניין שלא יהו העדים קרובין לדיינין? הגע עצמך שהוזהר אחד מהן, כלום נהרג עד שיוזם חבירו. אם אומר את בן לא נמצא נהרג על פיו. בכשירין לא בפסולין. מניין? (ויקרא ה) אם לוא יגיד

וְנִשְׂא עוֹנוֹ, אֵת שְׂמֹנֶיךָ, וְחִבְרִיר מִשְׁלֵם מִמּוֹן, יֵצֵא פְסוּל שְׂמֹנֶיךָ וְאֵין חִבְרִיר מִשְׁלֵם מִמּוֹן. מִפּי בֵּית דִּין.
 לְהוֹצִיא עַד אֶחָד בְּשֹׁאֲמָרוֹ לֹא הָרִי אֶת מִקְוֵיךָ עֲלֵינוּ בְּשָׁנֵי עֲדִים, יֵהָא חֵיב! וְתִלְמוּד לֹאמַר וְהוּא עַד אִו
 רָאָה אִו יָדַע אִם לֹא יִגִּיד וְנִשְׂא עוֹנוֹ אֵת שְׂבִשְׂר לְהַעֲיֵד עֲדוּת תּוֹרָה יֵצֵא אֶחָד שְׂאִינוּ בְּשֵׁר לְהַעֲיֵד. שְׂלֵא
 בְּפָנֵי בֵּית דִּין. אִם לֹא יִגִּיד וְנִשְׂא עוֹנוֹ מְקוּם שְׂמֹנֶיךָ וְחִבְרִיר מִשְׁלֵם מִמּוֹן יֵצֵא חַיִּין לְבֵית דִּין, אֲפִילוּ
 מִגִּיד אֵין חִבְרִיר מִשְׁלֵם. וּמִנִּיין

[דף י"ט ע"ב]

לְשָׁנִים עֲדִים?! תִּלְמוּד לֹאמַר, וְהוּא עַד הָרִי כָּאֵן שְׁנַיִם כְּרָבִי יִשְׁמַעְאֵל, דְּאָמַר כֹּל מְקוּם שְׂנֵאָמַר עַד פְּתוּם
 הָרִי הוּא בְּכָלֵל שְׁנַיִם, עַד שְׂוִדִיעָךְ הַכְּתוּב אֶחָד. אֲשַׁכַּח תַּנִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל שְׁנֵי עֲדִים, אֶחָד, מַהוּ שְׂוִיחוּ
 חֵיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת בִּישׁוּי? אִיפְשָׁר לֹאמַר?! אֶחָד רָאִיו לְצוּרְפוֹ לְחֵיבִו מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת עֲדוּת, וְאֵת
 מְחֵיבֻ, מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת בִּישׁוּי! קְרוּב מַהוּ שְׂוִיחוּ חֵיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת בִּישׁוּי? יִיבֵא פְּהֵדֵא דְמַר רַבִּי
 כָּא בְּשֵׁם שְׂמוּאֵל שְׂבִיעֵת שְׁנַתִּין פְּלוֹנִי לְפִלוֹנִי וְנִמְצָא שְׂלֵא נְתוּ, מֵאַחַר שְׂאִין כִּידוּ לְבֵא, אֵין כִּידוּ
 לְשַׁעֲבַר. אִו פְּהֵדֵא. אֵיכֵן שׁוֹרִי? אָמַר לֹא אֵינִי יוֹדַע מַה אֲתָה שְׂוִי. רַב פּוֹטַר מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת הַפִּיקְדוֹן,
 וּמְחֵיבֵי מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת בִּישׁוּי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מֵאַחַר שְׂמִצּוּוָה לְהַפִּיסוּ, אֵינוּ חֵיבֵי מִשּׁוּם שְׂבִיעֵת בִּישׁוּי.
 עַל דַּעֲתִיָּה דְרַב, אֵין מִצּוּוָה לְהַפִּיסוּ? מְפִיִּיסוּ עַל הָאָמֶת וְאֵינוּ מְפִיִּיסוּ עַל הַשְּׂקָר? תַּנִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל,
 וְנִשְׂא עוֹנוֹ, קְרָבֵן. מִנְּלָן בֵּית דִּין? הַגְּדָה, הַגְּדָה. מַה הַגְּדָה שְׂנֵאָמַר לְחַלְלֵן בֵּית דִּין, אַף כָּאֵן בֵּית דִּין.
 פְּהֵדֵא אֵין מְקַבְּלִין הַעֲדִים אֵלֵא אִם רָאוּ שְׁנֵיֶהֶן בְּאַחַת רַבִּי וְהוֹשַׁע בֵּן קֶרְחָה אֹמַר, אֲפִילוּ זֶה אַחַר זֶה,
 רַבִּי יִרְמְיָה רַבִּי שְׂמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב יִצְחָק שְׂאָמַר בְּשֵׁם רַב, מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי וְהוֹשַׁע בְּעִידֵי
 בְּכוּרָה וְעִידֵי חֲזָקָה. רַבִּי כָּא בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה אַף בְּעִידֵי סִימְנִין כּוּ. מַה דָּא פְּשִׁטָּא בְּשׁוּזָה אֹמַר רְאִיתִי
 שְׂתֵי שְׁעָרוֹת בְּגָבָה וְזֶה אֹמַר רְאִיתִי שְׂתֵי שְׁעָרוֹת בְּגָבָה. אֶחָד אֹמַר רְאִיתִי שְׁעָרָה אַחַת בְּגָבָה וְאֶחָד
 אֹמַר רְאִיתִי אַחַת בְּכַרְסָה, לֹא כְלוּם הִיא כֹּל שְׁכֵן גְּבָה וְגָבָה. שְׁנַיִם אֹמְרִים רְאִינוּ שְׁעָרָה אַחַת בְּגָבָה
 וּשְׁנַיִם אֹמְרִים רְאִינוּ שְׁעָרָה אַחַת בְּכַרְסָה, פְּלִיגֵי כֹּה רַבִּי יוֹסִי בִי רַבִּי בּוּז, רַבִּי הוֹשַׁעִיָּה בַר רַבִּי שְׁמִי.
 חַד אָמַר פְּסוּל, וְחַד אָמַר בְּשֵׁר. מֵאֵן דְּאָמַר פְּסוּל כְּמַעֲיַד בְּחֻצֵי סִימֵן. וּמֵאֵן דְּאָמַר בְּשֵׁר אֵנִי אֹמַר שְׂמֵא
 נְשָׂרָה. אֶחָד אֹמַר רְאִיתִי שְׂתֵי שְׁעָרוֹת בְּגָבָה, וְאֶחָד אֹמַר רְאִיתִי שְׁנַיִם בְּכַרְסָה, רַבִּי כָּא אָמַר דְּבָרֵי
 חֲכָל בְּשֵׁר רַבִּי חֲנַיִי אָמַר דְּבָרֵי חֲכָל פְּסוּל רַבִּי יוֹסִי אֹמַר כְּמַחְלוּקָתָא. רַבִּי יוֹדָן אָמַר כְּמַחְלוּקָתָא. אָמַר
 לִיה רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲנַיִי, הָא רַבִּי יוֹדָן סָבַר כְּנוּתִי. אָמַר לִיה עַל דְּרַבִּיָּה אֲנָא פְּלִיג כֹּל שְׁכֵן עֲלֵיו. אָמַר
 רַבִּי מְנָא יְאוּת, אָמַר רַבִּי חֲנַיִי. אֵילוּ שְׂטַר שְׂמַחוּתָם אַרְבַּעָה חוֹתְמוֹת, זֶה מַעֲיַד עַל שְׁנַיִם וְזֶה מַעֲיַד
 עַל שְׁנַיִם, וְקָרָא עֲלֵיו עָרַר. שְׂמֵא כְלוּם הוּא?! וְאֵין כֹּל חֲתִימָה צְרִיכָה שְׁנֵי עֲדִים?! וְכָא כֹּל סִימֵן וְסִימֵן
 צְרִיךְ שְׁנַיִם עֲדִים. רַבִּי חֲנַיִיָּה שְׂמַע לָהּ מִשְׁנֵי חֲזָקָה. אֵילוּ אֶחָד מַעֲיַדוֹ שְׂאֲכַלְהָ שְׁנָה אַחַת, וּשְׁנֵיָה,

ושלישית, ואחד מעידו שאכלה רביעית וחמישית ושישית, שפא בלום הוא?! ואין כל חוקה צריכה שני עדים! הכא כל סימן וסימן צריד שני עדים.

הלכה ב' מתני' שביעת העדות כיצד? אמר לעדים בואו והעידוני שביעה שאין אנו יודעין לך עדות, או שאמרו לו אין אנו יודעין לך עדות משביע אני עליכם, ואמרו אמן! חייבין. השביע עליהם המושה פעמים הויז לבית דין ובאו לבית דין והודו, פטורין. כפרו, חייבין על כל אחת ואחת. השביע עליהן המושה פעמים בפני בית דין וכפרו, אינן חייבין אלא אחת. אמר רבי שמעון, מה טעם? מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות.

גמרא (ויקרא ה) נפש. נפש. מה להלן מפי עצמו, אף כאן מפי עצמו. מה כאן מפי אחרים, אף להלן מפי אחרים. רבי מאיר דרש גזירה שנה ממקום שבאת. מה מפי עצמו שנאמר להלן, הויז לבית דין, אף מפי עצמו שנאמר כאן הויז לבית דין. ורבנן דרשי גזירה שנה האמורה בה. מה מפי אחרים האמורה בה, בבית דין, אף מפי עצמו שנאמר כאן, בבית דין. רבי ירמיה בעי, קרוב מפי עצמו בשביעת העדות

[דף כ' ע"א]

מהו שיהא חייב? נישמעניה מן הדין הואיל ולא למדו מפיו משביעת העדות, אלא משביעת הפקדון, מה להלן קרובין חייבין, אף כאן בן. אמר רבי יוסי, קרובין שבאן למידין מקרובין שלהלן?! רבי יודן קפודקייא בעי, השביע עליו המושה פעמים מפי עצמו? בבית דין, שפא אינו חייב על כל אחת ואחת. אמר רבי יוסי, ולא מתני' היא? אמר רבי שמעון מה טעם מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות וכאן הואיל ויכולין לחזור ולהודות, חייבין בכל אחת ואחת. רבי ירמיה בעי, השביע עליו המושה פעמים מפיו, וחזר והשביעו המושה פעמים מפי אחרים מהו? מאחר דרבי מאיר עבד מפיו בבית דין, מהו שיקבעם לקרבן ולחייבם בראשונה בלא תביעה? ייבא בהדא, מה את בא אחרינו? שביעה שאין אנו יודעין לך עדות יהו חייבין? תלמוד לומר ושמעיה קול אלה, את ששמע קול חייב, יצאו אילו שאין שומעין קול מפיו. בפרקעות מהו שיהא חייב מפיו? בקנסות מהו שיהא חייב מפיו? מהו שיהא חייב בקרבן עולה ויורד? רבי בא ברב יהודה בשם רב. בשונג בקרבן במזיד בקרבן, אבל אמר סבור הייתי שאין זו שביעה, מותר. תני חוקיה, כל מקום שנאמר בתורה חטא סתם, את תופש הודון בשנגה, עד שידיעך הכתוב שהיא שנגה.

מסכת אהלות פרק שלשה עשר

א. נסר שהוא נתון על פי תנור ישן, וטמאה תחתיו או על גביו - הכל טמא, והתנור טמא. ורבי יוחנן בן נורי מטהר. היה ראשו אחד נתון על פי תנור חדש, וראשו אחד נתון על פי תנור ישן, או שהיו שנים ישנים, אחד מכאן ואחד מכאן וחדש באמצע - טמאין, והתנורין - טמאין, ורבי יוחנן בן נורי מטהר. נסר שהוא נתון על פי תנור ישן ומקף צמיד פתיל, וטמאה תחתיו או על גביו - הכל טמא, וכנגד אורו של תנור - טהור. טמאה כנגד אורו של תנור, כנגדו עד לרקיע - טמא, ובחדש - הכל טהור:

ב. סרידה שהיא נתונה על פי תנור חדש, ויצאה כל שהוא, ויש לה לזבז טפח, טמאה תחתיה - כלים שעל גבה טמאין. טמאה על גבה - כלים שתחתיה טמאין. ואם היתה חלוקה, הרי היא כנסר, וצריכה פותח טפח. ומודה רבי אליעזר באמבטי שעשאו מתחלה לכה - שהוא מביא את הטמאה:

ג. סנדל של עריסה שפחת ממעזיבה - שעורו בפותח טפח. נפתח הבית מאליו - שעורו מלא האגרוף. היה הטיט צף תחתיו כל שהוא, ומחצי מעזיבה ולמעלה, בין שיש בו כשעור בין שאין בו כשעור - העליה טמא. מחצי מעזיבה ולמטה, אם יש בו כשעור - העליה טמא, ואם לאו - מונין בו כדרך שמונין במת:

ד. מלבן שהוא מלבן בפיקות - תינוק טמא טמאת שבעה. מסרג בחבלים - תינוק טמא טמאת ערב. הדף של קנים שהוא מסרג בחבלים ועשוי בטיט, כפר לושה במי פרות נתונה על גביו - הרי זו מביאה וחוצצת. רבי יוחנן בן נורי אומר: כל העגולין טהורין, אין מביאין טמאה חוץ מעגולי דבלה, מפני שהן יושבין תחתיהן בפקועות:

ה. גמל שהוא עומד באויר; וטמאה תחתיו, כלים שעל גביו - טהורין. טמאה על גביו, כלים שתחתיו - טהורין. היה רבוץ, טמאה

תחתיו - כנגדו עד התהום טמא, ועל גביו - כנגדו עד לרקיע טמא. טמאה תחת רגליו או על גבי רגלו, והיא רוצצת - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. נתן נסר על גבה, וטמאה בצד זה, כלים שבצד השני - טמאין:

ו. קורות הבית והעליה, שהיו עליונות מכונות כנגד התחונות; וטמאה תחתיהן - תחתיהן טמא. ביניהן - ביניהן טמא, ועל גביהן טהור. על גביהן - כנגדו עד לרקיע טמא, ותחתיהן טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש בהן פותח טפח, אין בהן פותח טפח - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. היו עליונות נראות סותמות כבין התחונות, וטמאה תחתיהן, תחתיהן ביניהם - טמא. ביניהן, ביניהן ותחתיהן - טמא, על גביהן - טהור. על גביהן - כנגדו עד הרקיע טמא, ותחתיהן וביניהן טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש ביניהן פותח טפח, אין ביניהן פותח טפח, וטמאה תחתיהן - תחתיהן טמא, ביניהן ועל גביהן - טהור. ביניהן ביניהן טמא או על גביהן כנגד תחתיהן - טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש בהן פותח טפח, אין בהם פותח טפח - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. היו עשויות שתי וערב, וטמאה תחת אחת מהן - תחת כלן טמא ועל גביהן טהור. על גביהן - כנגדו עד הרקיע טמא, ותחתיהן טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש בהן פותח טפח, אין בהן פותח טפח - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת:

ז. סאה שהיא מטה על צדה באויר - אינה מביאה טמאה תחת בלה, עד שיהא בהקף ארבעה טפחים. אם היתה גבוהה חצי טפח - עד שיהא בהקף שלשה טפחים. עמוד שהיה מטל באויר - אינו מביא טמאה תחת דופנו, עד שיהא בהקפו עשרים וארבעה טפחים. רבי יוסי אומר: עשרים וחמשה, שהיה רבי יוסי אומר: אין לה עשרים וחמשה שאין הארץ אוכלת בהן טפח. וכן הוא אומר: (ירמיה נב, כג): "ויהיו הרמנים תשעים וששה רוחה". ואומר: (שם): "כל

הרמונים מאה על השבכה סביב", אי אפשר לומר "מאה שבכה", שהרי נאמר "תשעים וששה", ואי אפשר לומר "תשעים וששה", שכבר נאמר "מאה", אמור מעתה: ארבעה - בלועזי בכתל, ותשעים וששה - נראין מבחוץ, וקצר שבו נדון כשפועי אהליו:

ח. כזית מן המת מדבק באסקפה, רבי אליעזר מטמא את הבית, ורבי יהושע מטהר. היה נתון תחת אסקפה - נדון מחצה על מחצה לטמא את הבית; דברי רבי יעקב. אמר רבי שמעון: לא נחלק רבי אליעזר ורבי יהושע על הנתון תחת האסקפה, שהבית טהור, על מה נחלקו? על המדבק באסקפה, שרבי אליעזר מטמא את הבית, ורבי יהושע מטהר. מדבק במשקוף - הבית טמא, ורבי יוסי מטהר, עד שיהיה בטמאה משך פותח טפח:

ט. שני חזיון זה על גב זה, וטמאה בכתל שביניהן, אם היתה נראית כל שהיא לתוך אחד מהן - הוא טמא וחברו טהור, ואם לאו - נדון מחצה על מחצה:

י. קוברי המת שהיו עוברין ברשות הרבים, מצטרף אהליו עם אהל החלון לטמא את הבית; דברי רבי אליעזר. ורבי יהושע אומר: אין מעלין את הנמוך לצרף אהל עם אהל:

מסכת אהלות פרק ארבעה עשר

א. פתח שעשאו למאור - שעורו מלא המקדח. הגיפו למאור - שעורו בפותח טפח. שתי חלונות זו לפנים מזו, החיצונה העשויה למאור - שעורה מלא מקדח, הפנימית - פותח טפח:

ב. גטל פקק אספקלריא - שעורה מלא האגרוף. ואלו הן שיירי המאור: חלון שהיה סותמו ולא היה טיט לגמרה, או שקראו חברו או שחשכה לילי שבת. ואלו הן שיירי המאור: רום אצבעים על רחב אגודל. אלו הן סריגות אלו של אוצרות, רפפות אלו של אלקטאות:

ג. חלון שבין שני בתים - שעורה בפותח טפח. סתר את החיצון אף על פי שלא חשב עליה - שעורה מלא המקדח. נתן את התקרה באמצע חלון התחתון - בפותח טפח. והעליון - מלא מקדח. השפיל את הקורה מלמטה באמצע החלון, העליון בפותח טפח, והתחתון מלא מקדח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: חלונות שבכרפים - שעורן בפותח טפח, שלא נעשה אלא לחזוק בלבד, להיות מכניסין בהן את הלוט:

ד. רבי יהודה אומר בהן שלש מדות משם רבי עקיבא: העושה לצנות, ולשמירה, ולזון את עיניו - כל שהן. להכנסת כלים, ולהוצאת כלים, לתשמיש, ולגור - שעורו בפותח טפח. לקנה ולאספתי, בית שמאי אומרים: במלואו, ובית הלל אומרים: בפותח טפח:

ה. פחות מכזית בשור ממעט על יד רבע עצמות. פחות מעצם כשעורה ממעט על ידי כזית בשור, וכזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ אין ממעטין, ורבי יהודה אומר: אפלו קולית של עוג ממעט את הטפח. זה הכלל אמר רבי יהודה: כל טמאה שאינה מן המת, או שהיא מן המת ואינה מצטרפת עם אותה הטמאה - הרי זה ממעט:

ו. עשבים שתלשן והניחן בחלון, או שעלו מאליהן, והעוף ששכן בחלון, והמטלית שהיא פחותה משלש על שלש, והאבר והבשר המרדלין בבהמה ובחיה ובעופות, והעובד פוככים, והבהמה, וכן שמונה, וכלי חרס והאוכלין טהורים, וספר תורה והמלח - הרי אלו ממעטין. אכל השלג והברד והכפור והגליד והמים - אין ממעטין:

ז. זיו שעל גבי המאור - שעורו ברום אצבעים על רחב גודל. ושעל גבי מלא מקדח - שניהן בכל שהוא. רבי יוסי אומר: במלואו. וזיו שעל גבי הפתח - שעורו בכל שהוא. סתמו - שעורו בפותח טפח, חזרו ופתחו - שעורו בכל שהוא:

שְׁלֵא כִּנְגַד הַרְבוּעַ - טְהוּרִין. רַבִּי מִנְחֵם בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְדוּנִין כְּקֶרֶן הַטְּבֵּלָא:

ג. חֲבִיּוֹת שֶׁהֵן מְטוֹת עַל צְדִיקָהּ בְּאוֹר, הוֹגְנָה שֶׁל זוּ בְּצַד הוֹגְנָה שֶׁל זוּ, וְהוֹגְנָה שֶׁל זוּ בְּצַד דּוֹפְנָה שֶׁל זוּ, גְּבוּהוֹת מִן הָאֶרֶץ טַפַּח וְהוֹגְנִיהֶן פּוֹתַח טַפַּח, טְמֵאָה תַּחְתֵּיהֶן - תַּחְתֵּיהֶן וְעַל גְּבִיהֶן טְמֵא. עַל גְּבִיהֶן - עַל גְּבִיהֶן וְתַחְתֵּיהֶן טְמֵא, וְתוֹכֵיהֶן טְהוּר. גְּבוּהוֹת מִן הָאֶרֶץ טַפַּח, וְאִין בְּהוֹגְנִיהֶן פּוֹתַח טַפַּח, וְטְמֵאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן - תַּחְתֵּיהֶן וְעַל גְּבִיהֶן טְמֵא. עַל גְּבִיהֶן - עַל גְּבִיהֶן וְתַחְתֵּיהֶן טְמֵא, וְתוֹכָהּ טְהוּר. בְּמָה דְּבָרִים אָמּוּרִים? בְּטְהוּרוֹת, אֲבָל אִם הֵיוּ טְמֵאוֹת, אֵף עַל פִּי שְׂאִין גְּבוּהוֹת מִן הָאֶרֶץ טַפַּח, טְמֵאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן - כֵּלָן טְמֵאוֹת:

ד. בֵּית שֶׁחֲצָצוּ בְּנִסְרִין, אוּ בִירֵיעוֹת, מִן הַצְּדִידִין אוּ מִן הַקּוֹרוֹת, טְמֵאָה בְּכַתֵּל הַחֲצָצִין - כֵּלִים שֶׁבְּחֲצָצִין טְמֵאִין, וְשֶׁבְּכַתֵּל מֵאַחֲזָרִיו, וְשֶׁבְּמַעֲזִיבָה מֵעַל גְּבִיו - נְדוּנִין מִחֲצָה עַל מִחֲצָה. אִם יֵשׁ אַרְבָּעָה טַפָּחִים - בְּטֵל הַכַּתֵּל. רַבִּי אוֹמֵר: הָאוֹמֵר טַפַּח - אֵינוֹ אוֹמֵר אַרְבָּעָה טַפָּחִים, הָאוֹמֵר אַרְבָּעָה טַפָּחִים - אֵינוֹ אוֹמֵר טַפַּח. חֲצָצוּ מֵאַרְצוֹ וְטְמֵאָה בְּחֲצָצִין - כֵּלִים שֶׁבְּבֵית טְמֵאִין. טְמֵאָה בְּבֵית, כֵּלִים שֶׁבְּחֲצָצִין, אִם יֵשׁ בְּחֲצָצִין בְּמִקּוֹמָן טַפַּח עַל טַפַּח - טְהוּרִין, וְאִם לֹא - טְמֵאִין. וְשֶׁבְּקֶרֶע - טְמֵאִין. טְמֵאָה בְּקֶרֶע - כֵּלִים שֶׁבְּחֲצָצִין וְשֶׁבְּבֵית טְמֵא:

ה. בֵּית שֶׁהוּא מְלֵא תְּכָן, וְאִין בֵּינוּ לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתַח טַפַּח, וְטְמֵאָה מִכְּפָנִים, כֹּל שֶׁכִּנְגַד יְצִיאַת הַטְּמֵאָה בְּמִלּוֹאוֹ שֶׁל פֶּתַח - טְמֵא, וּבְאִסְכָּדְרָה - אֵינוֹ טְמֵא אֲלָא כִּנְגַד הַקּוֹרוֹת וְלַחוּץ:

ו. גַּל שֶׁל צְרוּרוֹת וְכֵן כְּרִי שֶׁל תְּבוּאָה וְטְמֵאָה בְּתוֹכוֹ - טְמֵאָה בּוֹקְעַת וְעוֹלָה בּוֹקְעַת וְיוֹרֶדֶת. וְאִם יֵשׁ בְּמִקּוֹם הַטְּמֵאָה טַפַּח עַל טַפַּח עַל רוּם טַפַּח - הָרִי הוּא כְּקָבֵר סְתוּם וּמְטֵמֵא מִכָּל סְבִיבָיו. וְאִיזָה הוּא חֲצָר הַקָּבֵר? זוֹ הִגַּת שֶׁהַמְּעָרוֹת פְּתוּחוֹת לְתוֹכוֹ,

ח. שְׁנֵי זֵיוִין זֶה עַל גְּבִי זֶה, וְהַפְּתַח תַּחְתֵּיהֶן, הַתַּחְתּוֹן - כֹּל שֶׁהוּא וְהַעֲלִיּוֹן - אֲפֵלוֹ לְתוֹךְ שְׁלֹשָׁה. נְדָבְכוֹת שֶׁהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר טַפָּחִים - שְׁעוּרוֹ בְּפּוֹתַח טַפַּח, סֵתֵר הַתַּחְתּוֹן, אוּ שְׁהִיָּה הַעֲלִיּוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן - שְׁעוּרוֹ כֹּל שֶׁהוּא:

ט. שְׁנֵי פְתָחִים זֶה עַל גְּבִי זֶה, וְהִזִּיז לְמַעְלָה מֵהֶן, לְעֲלִיּוֹן - כֹּל שֶׁהוּא, וְלַתַּחְתּוֹן - אֲפֵלוֹ בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה. נְדָבְכוֹת שֶׁהֵן שְׁנַיִם עֶשֶׂר טַפָּחִים - שְׁעוּרוֹ בְּפּוֹתַח טַפַּח, סֵתֵר אֶת הַעֲלִיּוֹן אוּ שְׁהִיָּה עוֹדֵף הַפְּתַח הַתַּחְתּוֹן, טַפַּח מִכָּאן וְטַפַּח מִכָּאן - שְׁעוּרוֹ כֹּל שֶׁהוּא. אִימְתִי אָמְרוּ כֹל שֶׁהוּא? בְּזִיז הַיּוֹצֵא, אֲבָל לְגַבְלִית - עַד שִׁיְהֵא בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח. וְאִיזוֹ הִיא גַבְלִית? כֹּל שֶׁמְעַקֵּם מִכָּאן וּמִכָּאן, וּמְשִׁיר מִן הָאֲמָצֵעַ. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַעֲצָרוֹת וְהַפִּיתוּכִין וְהַצִּיּוּרִים - מְבִיאִין אֶת הַטְּמֵאָה בְּפּוֹתַח טַפַּח. רַבִּי אוֹמֵר: הַחֲמִירוֹ בְּקִנְיָה יוֹתֵר מִן הִזִּיז, שֶׁהִקְנִיָה מִטְּלֵטֵל וְהִזִּיז אֵינוֹ מִטְּלֵטֵל:

י. זִיז שֶׁהוּא יּוֹצֵא מִן הַכַּתֵּל וְיֵשׁ בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח, טְמֵאָה תַּחְתֵּיהֶן וְכֵלִים בְּכַתֵּל, וְעֲלִיהֶן כְּקִלְפַת הַשּׁוֹם - טְהוּרִין. טְמֵאָה בְּכַתֵּל וְכֵלִים תַּחְתֵּיהֶן, וְעֲלִיהֶן כְּקִלְפַת הַשּׁוֹם - טְהוּרִין:

מִסְכַּת אֶהֱלוֹת פֶּרֶק חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר

א. טְבֵּלָאוֹת שֶׁל שֵׁשׁ חֲלָקוֹת, זוֹ עַל גְּבִי זוּ, טְמֵאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן, וְאֲפֵלוֹ גְּבוּהוֹת מִן הָאֶרֶץ אִמָּה - טְמֵאָה בּוֹקְעַת וְעוֹלָה בּוֹקְעַת וְיוֹרֶדֶת. טְבֵּלָאוֹת נוֹגְעוֹת זוּ בְּזוּ, וְשֶׁלְחָנוֹת נוֹגְעוֹת זֶה בְּזֶה - מוֹנִין לָהֶן כְּדֶרֶךְ שְׁמוֹנִין בְּמַת:

ב. טְבֵּלָא שְׁנִיתוּנָה בְּצַד רִגְלוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן, וְטְמֵאָה תַּחַת טְבֵּלָא, הַנוֹגֵעַ בֵּין בְּטְבֵּלָא וּבֵין בְּשֶׁלֶחָן - טְמֵא טְמֵאָת שְׁבָעָה. טְמֵאָה תַּחַת הַשְּׁלֶחָן, הַנוֹגֵעַ בְּשֶׁלֶחָן - טְמֵא טְמֵאָת שְׁבָעָה, וּבְטְבֵּלָא - טְמֵא טְמֵאָת עֶרֶב. הַנוֹגֵעַ כִּנְגַד הָאֵהֶל, כִּנְגַד הַרְבוּעַ - טְמֵא, שְׁלֵא כִּנְגַד הַרְבוּעַ - טְהוּר. רַבִּי מִנְחֵם בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְדוּנִין כְּקֶרֶן טְבֵּלָא. כֵּלִים שֶׁכִּנְגַד הַרְבוּעַ - טְמֵאִין,

זקוקין לְדַחַק לְךָ, מִמָּקוֹם שְׂאֵדָם מִטְמֵא, מִשֵּׁם מְשָׁקִין מִטְמֵאִין. מִמָּקוֹם שֶׁהַמְשָׁקִין מְצִילִין, מִשֵּׁם אֲדָם מְצִיל. הֵיכָן אֲדָם נִטְמֵא? בְּגִלּוּי, אִף מְשָׁקִין בְּגִלּוּי נִטְמֵאִים. הֵיכָן מְשָׁקִין מְצִילִין? בְּפָנִים, אִף אֲדָם שֶׁנִּתְּנוּ בְּפִיטָס, וְהִקִּיפוּ צְמִיד פְּתִיל, וְעָשְׂאוּ גוּלָל לְקָבֵר - טְהוֹר:

ט. כָּל הַמְטַלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטְּמֵאָה בְּעֵבֵי הַמְרָדֵעַ. אָמַר רַבִּי טְרַפּוּן: אֶקְפַּח אֶת בְּנֵי שְׁהֲלָכָה זֶה מִקְפַּחַת, אֵינִי יוֹדֵעַ חֲזִינוּנוּ שֶׁל דָּבָר מַה הוּא, אֲלֹא שֶׁשָּׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְטָעָה. וּמַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה עוֹבֵר וּמְרָדֵעַ עַל כְּתָפוֹ, וְהֶאֱהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקָּבֵר, וְטְמֵאוּהוּ מִשּׁוֹם שֶׁהֶאֱהִיל עַל הַמֵּת, וְהַשּׁוֹמֵעַ שָׁמַע וְטָעָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה חוֹרֵשׁ וְנֹעַר אֶת הַמְחַרְשָׁה, וְנִמְצְאָת גְּלַגְלַת אַחַת דְּבוּקָה לַמְחַרְשָׁה מִשּׁוֹם שֶׁהִסִּיט אֶת הַמֵּת, וְשָׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְטָעָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁחָרַשׁ וְנֹעַר אֶת הַמְחַרְשָׁה וְנִמְצְאָת גְּלַגְלַת שְׁלֵמָה דְּבוּקָה בַּמְחַרְשָׁה, וְטְמֵאוּהוּ מִשּׁוֹם שֶׁהִסִּיט אֶת הַמֵּת, וְהַשּׁוֹמֵעַ שָׁמַע וְטָעָה:

י. הַמְרָדֵעַ שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי בְּהֵמָה, וְרָאָשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמֵּת, וְרָאָשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי אֲדָם, רָאָשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמֵּת וְרָאָשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי כְּלִים - טְהוֹרִין, וְלֹא אָמְרוּ: אֲלֹא אֲדָם הַנוֹשֵׂא בְּלֶבֶד:

מסכת אהלות פרק ששה עשר

א. הַתְּלוּלִיּוֹת הַקְּרוּבוֹת, בֵּין לְעִיר בֵּין לְדֶרֶךְ, אֶחָד חֲדָשׁוֹת וְאֶחָד יָשְׁנוֹת - טְמֵאִין, מִפְּנֵי שֶׁהַנְּשִׂיִם קוֹבְרוֹת שָׁם נִפְלִיחֶן, וּמִפֵּי שַׁחִין - אֲבֵרִיהֶן. וְהַרְחֻקוֹת, חֲדָשׁוֹת - טְהוֹרוֹת. יָשְׁנוֹת - טְמֵאוֹת, שְׂאֵנִי אוֹמֵר: שְׂמָא הִיָּה שָׁם דֶּרֶךְ אוֹ עִיר. וְאִיזוֹ הִיא תְּלוּלִיּוֹת? זֶה תְּלוּלִיּוֹת עֶפֶר שֶׁעַל גְּבֵי בְּקוֹעַ, הַמְּאֵהִיל עַל מִקְצָתָהּ טְמֵא, וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר כִּנְגַד כְּלָה. עֶפְרָה טְמֵאָה מִשּׁוֹם עֶפֶר תְּלוּלִיּוֹת. חֲתָר מְמֻנָּה עֶפֶר וּסְמֻכּוֹ לָהּ - אִין בּוֹ מִשּׁוֹם עֶפֶר תְּלוּלִיּוֹת, שֶׁהִיָּתָה טְמֵאָה וְנִטְהָרָה - הִרִי זֶה טְהוֹרָה, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא נִטְמֵאֵת:

אִם יֵשׁ בָּהּ כְּשַׁעוֹר - הַנִּכְנָס לְתוֹכָהּ טְהוֹר, וְאִם לֹא - הַנִּכְנָס לְתוֹכָהּ טְמֵא. בְּמָה דְּכָרִים אָמְרוּ? בְּזִמְן שְׂאֵינָה פְּתוּחָה לְאוֹר, אֲבָל בְּזִמְן שֶׁפְּתוּחָה לְאוֹר, אֲפָלוּ אִין מְרַחֵק מִן הַשְּׁקוּף אֲפָלוּ כָּל שֶׁהוּא - טְהוֹר, וּבְלֶבֶד שְׂלֵא יִגַע בְּשָׁקוּף:

ז. גַּל שֶׁל צְרוּרוֹת שֶׁעָשְׂאוּ גוּלָל לְקָבֵר, הַנוֹגֵעַ עַד אַרְבָּעָה טַפְחִים - טְמֵא; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻקִּים אוֹמְרִים: אִין טְמֵא אֲלֹא הַסֹּדֵר הַפְּנִימִי, צוּרְכּוֹ שֶׁל קָבֵר. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּזִמְן שְׂאֵינוּ עֵתִיד לַגּוֹד, וְדְבָרֵי חֻקִּים בְּזִמְן שֶׁהוּא עֵתִיד לַגּוֹד:

ח. חֵבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מְשָׁקִין טְהוֹרִין וּמְקַפֵּת צְמִיד פְּתִיל וְעָשְׂאָה גוּלָל לְקָבֵר, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: כִּזּוֹ בֵּית שְׂמַאי מִטְמֵאִין וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין. אָמְרוּ בֵּית שְׂמַאי לְבֵית הַלֵּל: וְכִי מַה עָלוּל לְקָבֵל טְמֵאָה אֲדָם אוֹ מְשָׁקִין? אָמְרוּ לָהֶן: מְשָׁקִין, אָמְרוּ לָהֶן: וְכִי מַה אֲדָם שְׂאֵינוּ עָלוּל לְקָבֵל טְמֵאָה, כִּינֵן שְׁנַגַע בּוֹ נִטְמֵא, מְשָׁקִין שֶׁבְּתוֹכָהּ אִינוּ דִּין שִׁיְהִיו טְמֵאִין?! אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הַלֵּל: אִי אַתֶּם מוֹדִים בְּטְהוֹר שֶׁבָּלַע טְבַעַת טְהוֹרָה וְנִכְנַס לְאֵהָל הַמֵּת, שְׂאִף עַל פֵּי שְׂטֵמָא טְמֵאָת מַת שֶׁהַטְּבַעַת טְהוֹרָה?! אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שְׂמַאי: לֹא! אִם אָמַרְתֶּם כְּטְבַעַת שְׂאֵינָה מִטְמֵאָה בְּמִשְׂא הַזֶּבֶב, תֵּאמְרוּ בְּמִשְׁקִין שֶׁמְטַמֵּאִין בְּמִשְׂא הַזֶּבֶב?! אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הַלֵּל: אָנוּ דְּנִין טְמֵאָת שְׁבַעָה מִטְמֵאָת שְׁבַעָה, וְאַתֶּם דְּנִין טְמֵאָת שְׁבַעָה מִטְמֵאָת עָרֵב, מוּטֵב לְדוֹן טְמֵאָת שְׁבַעָה מִטְמֵאָת שְׁבַעָה, מְלֻדוֹן טְמֵאָת שְׁבַעָה מִטְמֵאָת עָרֵב. דְּבָר אַחֵר: אֲדָם הַנוֹגֵעַ בְּמַת - מְטַמֵּא כְּלִים, וְכְלִים הַנוֹגְעִין בְּמַת - מִטְמֵאִין אֲדָם. אֲדָם הַנוֹגֵעַ בְּמַת - מְטַמֵּא כְּלֵי חָרָס, וְכְלֵי חָרָס הַנוֹגְעַת בְּמַת - מִטְמֵאִין אֲדָם, וְהֵלֵא דְּכָרִים קָל וְחֹמֵר, וּמַה אֲדָם שֶׁהוּא מִטְמֵא מִן הַמֵּת, וּמִן הַנוֹגֵעַ בְּמַת, לְטְמֵא אֶת הַנוֹגֵעַ בּוֹ, מְצִיל עַל מַה שֶׁבְּתוֹכוֹ, כְּלֵי חָרָס שְׂאֵינוּ מְטַמֵּא מִן הַמֵּת וּמִן הַנוֹגֵעַ בְּמַת לְטְמֵא אֶת הַנוֹגֵעַ בּוֹ, אִינוּ דִּין שִׁיְצִיל עַל מַה שֶׁבְּתוֹכוֹ?! אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: לֹא הֵיִינוּ

את רבן יוחנן בן זכאי: בודק מהו שיאכל? אמר להן: אינו אוכל. אמרו לו: למדתנו רבנו שיאכל! אמר להם: יפה אמרתם! אם מעשה שעשו ידי וראו עיני ושכחתי, מה ששמעו אזני על אחת כמה וכמה. ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. ויש אומרים: את הלל הזקן שאלו, ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. שהיה רבי יהושע אומר: השונה ואינו עמל דומה לזורע ואינו קוצר, והלומד תורה ומשכחה דומה לאשה שילדת וקוברת. רבי עקיבא אומר: זמר בה תדירה, זמר:

ה. נמצאת אומר: שלש קברות הן, קבר הנמצא - מפנין אותו, פנוהו - מקומו טהור ואסור בהנאה. קבר המזיק את הרבים - מפנין אותו. פנוהו - מקומו טהור ומתיר בהנאה. קבר הידוע - אין מפנין אותו, פנוהו - מקומו טמא ואסור בהנאה. שדה שנשארו קבר בתוכה - טמא. בדיק ומצא בה קבר, הנכנס לתוכה טהור, שאני אומר: הקבר שאבד הוא הקבר הנמצא. בדיק ומצא בתוכה שלש קברות, הנכנס לתוכה טהור, ואין חוששין שמה שכונת קברות הן. המפנה קברו לרשות הרבים והלך לשם אדם - מפנה עצם עצם והכל טהור. מי שנפחת קברו בתוך שדהו - מפנה עצם עצם והכל טהור. מעשה ביהודה והלל אחיו בניו של רבן גמליאל, שהיו מהלכים בתחום עכו, ומצאו אדם אחד שנפחת קברו בתוך שדהו, אמר לו: לקט עצם עצם והכל טהור:

ו. פרסא שמטילין לתוכה הרוגין - מלקט עצם עצם והכל טהור, והנקבר שלא ברשות - אין לו תבוסה ואין לו שכונת קברות. רבן שמעון בן גמליאל אומר: הנפלים אינן קונין את הקבר ואין לו תבוסה, והנקבר שלא ברשות יש לו תבוסה. רבי יהודה אומר: בור שמטילין בו נפלים - טהור. אמר רבי יהודה: מעשה בשפחתו של מסיק אחד ברומן שהטילה נפל לבור, ובא כהן והציץ

ב. אחד המוציא שלשה מתים, ואחד המוציא שלשה כוכין, ואחד המוציא כוף בקיע ומערה. מצא עשרה ואין ביניהן מארבע אמות ועד שמונה אמות - יש להם תבוסה, ואין להן שכונה קברות; דברי רבי שמעון. וחקמים אומרים: רואה את האמצעיים כאלו אינן, והחיצונים מצטרפין מארבע אמות ועד שמונה. מצא ראשו של זה בצד מרגלותיו של זה, וראשו של זה בצד מרגלותיו של זה - יש להן תבוסה ואין להן שכונת קברות. והחסר, אין לו תבוסה, ואין לו שכונת קברות. ואי זהו חסר? רבי אומר: כדי שניטל מן החי וימות. מצא שנים בתחלה ואחד ידוע - יש להן תבוסה ואין להן שכונת קברות. מעשה ברבי ישכב שבדיק, ומצא שנים בתחלה ואחד ידוע, עשה להן שכונת קברות. כשבא אצל רבי עקיבא, אמר לו: כל מה שגבעת - לריק יגעת, אף אתה היית צריך לברוק כל קברי ארץ ישראל הידועין, ולא אמרו אלא המוציא שלש כתחלה:

ג. מצא אחד בצד רשות הרבים מכאן, ושנים בצד רשות הרבים מכאן - בודק מכאן ומכאן, ומניח את רשות הרבים. אחד בצד גדר מכאן, ושנים בצד גדר מכאן, בודק מכאן ומכאן, ואין צריך לברוק מקום הגדר, להיות בונה עד שמגיע לסלע או לבתולה. ואיזו היא בתולה? כל שמעלה רשישים ואין עפרה תחוח. בדיק והגיע למים - הרי זו בתולה. בדיק ומצא שם חרס - אין זה בתולה: הבודק, בית שמאי אומרים: בודק שתים ומניח אמה, ובית הלל אומרים: בודק אמה ומניח אמה; דברי רבי יעקב. וחקמים אומרים: בית שמאי אומרים: בודק אמה ומניח אמה, ובית הלל אומרים: בודק אמה ומניח שתים:

ד. המוציא את העפר ממקום הטמאה - אוכל בדמעו. רבי יהודה אומר: צובר עפרה של זו על גבי עפרה של זו. ורבותינו אמרו: עפרה טהורה. הבודק - אוכל בדמעו. מפקח את הגל - אין אוכל בדמעו. שאלו תלמידיו

ה. שתי שדות של בית הפרס זו על גבי זו, ושטפו גשמים שלשה טפחים מן העליונה לתחתונה - שתיהן טמאות. רבי יוסי אומר: אף על פי שאין פתחה של עליה מכין כנגד של בית עליה - טהורה:

ו. בית הפרס שטהרוהו - הרי זה טהור. וצריך לעמד על גביו שני תלמידי חכמים. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי אליעזר וחכמים על עפר שהוא בא מבית הפרס בירק - שהוא טהור, עד שיהא במקום אחד כחותם המרצופין, על מה נחלקו? על עפר הבא מארץ העמים בירק, שרבי אליעזר אומר: מצטרף, וחכמים אומרים: אין מצטרף, עד שיהא במקום אחד כחותם המרצופין:

ז. המביא ארונות ותנורים, וספלין וכלי חרש מחוצה לארץ לארץ, עד שלא הוסקו - טמאין משום ארץ העמים, וטהורין משום כלי חרס. הוסקו - טמאין משום כלי חרס, וטהורין משום ארץ העמים. נמצאת אתה אומר: בשעה שהן טמאין משום ארץ העמים - טהורין משום כלי חרס. ובשעה שהן טמאין משום כלי חרס - טהורין משום ארץ העמים:

ח. הביא עפר ממקום הטמא והגבלו במקום הטהרה או ממקום הטהרה והגבלו במקום הטמא, אפלו על גבי הסלע - טמא. הלבן לבנים מבית הפרס ממקום הטמא - טמא, וממקום הטהרה - טהור. רבי שמעון אומר: לבנה מבית הפרס, אפלו ממקום הטמא - טהור, שלא אמרו גוש אלא כבדיתו. עפר בית הפרס, ששחין בו בגות ותנורין - טהור, מפני שבטל:

ט. בית הפרס שעשה בו אשפה גבוהה שלשה טפחים, ויכול להסיטן - טהור. עקרה ממקומה - טמא. רבן שמעון בן גמליאל מטהר. בית הפרס שרצפו כרבידים וכאבנים שאין יכול להסיטן - טהור. עקרו ממקומן - טמא. רבן שמעון בן גמליאל מטהר. רבי אליעזר בן יעקב אומר: בית

בו לידע מה הפילה, ובא מעשה לפני חכמים, וטהרוהו, מפני שחלדה וברדליס מצויין שם וגוררין אותו:

י. קבר שסתם פתחו - מטמא כל סביביו. פרץ את פצימיו וחזר וסתמו - מטמא את סביביו. נפרצה בו פרצה אחת של ארבעה טפחים, בין מלמעלה בין מלמטה - אינו טמא אלא כנגד הפרצה בלבד. היה לו פתח אחד לצפון, ופתח לו פתח אחר לדרום - טהר דרומי את הצפוני:

מסכת אהלות פרק שבועה עשר

א. החורש את הקבר - הרי זה עושה בית הפרס, מאה אמה לכל רוח. החורש על גבי הקבר, וכן החורש על גבי הארון, אפלו משקע כרבידין וכאבנים, ואפלו על גבי רום שתי קומות - הרי זה עושה בית הפרס. אין לך שעושה בית הפרס אלא החורש את הקבר בלבד. ורבי אליעזר בן יעקב אומר: אף את התולוליות. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? במוריד, אבל במעלה - אינו עושה בית הפרס:

ב. שלשה כרשינין שאמרו, הנתונין כדרךן במקום יבש, אבל לא במקום הטינה, והחורש בשדה קשקשין ובשדה מדרון - הרי זה עושה בית הפרס, הבונה על גביו טהור, והזורע על גביו טהור. רבי מאיר אומר: החורש מלטימא - הרי זה עושה בית הפרס:

ג. השתפים, והאריסין, והאפטרופין - אין עושין בית הפרס. החורש מתוך שלו ומתוך של חברו - שלו עושה בית הפרס, ושל חברו אין עושה בית הפרס, אבל עולה הוא כמדת בית הפרס:

ד. חזקת נפשות שבארץ ישראל - טהורים, חוץ מן המצינות בלבד. שדה שמחזקין בה שהיא בית הפרס, אפלו היא בת ארבעת כורין, אפלו היא משוכה ממקום הטמא, ואפלו טהורה מקיפתה מארבעת רוחותיה - הרי זה בחזקת בית הפרס:

הפרס שגבשו בגבשושין שאין יכול להסיטן - טמא. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: עזוק - אין לה בדיקה גדולה מזו! הלה בבית הפרס למטה משלש, והוציא משם עפר - טהור:

י. הלה בית הפרס זה - לא יהלה בבית הפרס אחר, ואם הלה - טהור. בצר בית הפרס זה - לא יבצר בית הפרס אחר. ואם בצר - טמא; אלו דברי בית הלל:

יא. השורף את הקש ואת העצה - שורפו במקומן. רבי יהודה אומר: שורפו חוצה לה. וכן היה רבי יהודה אומר: שדה שאבד בה קבר - אין נטעת כל נטע ואין נורעת כל זרע, וחופרין בתוכו לירק, ואין מקימין בתוכה. מזין וטובלין, ואין נוטעין בתוכה מקשאות ומדלעות, כדי שלא להרגיל רגל אדם לשם:

יב. שלש בית הפרס הן, שדה שנחרש בה קבר, שדה שאבד קבר בתוכה, שדה פוכין. ואילו היא שדה כוכין? כל שחופר בארץ ומבליע את הכוכין לצדדין. מצא שדה מציינת, ואין ידוע מה טיבה, אם יש שם אילן - בידוע שנחרש קבר בתוכה. אין שם אילן - בידוע שאבד קבר בתוכה. רבי יהודה אומר: במה דברים אמורים? בזמן שיש שם זקן אחד או תלמיד חכם אחד, שאין כל אדם בקיאים בכך. רבי יוסי אומר: חזקת עצמות המכסין - הרי הן של אדם, עד שיודע שהן של בהמה. מגלין - הרי הן של בהמה, עד שיודע שהן של אדם, מודין בית שמאי לבית הלל: אין בודקין לתרומה, אלא תשרף:

מסכת אהלות פרק שמונה עשר

א. חמר בארץ העמים שאין בבית הפרס, וחמר בבית הפרס שאין בארץ העמים. שארץ העמים בתולה שלה טמאה, ומטמאה בביאה, ואין לה טהרה מטמאתה, מה שאין כן בבית הפרס. חמר בבית הפרס, שאפילו טהרה מקפתו מארבע רוחותיו - הרי הוא בחזקת בית הפרס. ארץ העמים,

אם יכול לכנס לה בטהרה - טהורה. וכמה תהא סמוכה, ויהא יכול לכנס לה בטהרה? רבן שמעון בן גמליאל אומר: אפלו תלם אחד - הרי זה מפסיק. אמר רבי שמעון: יכול אני להאכיל את הכהנים טהרות בבורסקי שבצידן, ושבעדירות, ושבלבלב - מפני שסמוכין לים או לנהר. אמרו לו: הרי פסלין מפסיק, חזקת דרכים של עולי בבל, אף על פי שמבלעות בארץ העמים - טהורות. רבן שמעון בן גמליאל אומר: עד מקום שאדם פונה מימיו ומשמאלו ואין בוש. עירות המבלעות בארץ ישראל, כגון סיסית וחברותיה, אשקלון וחברותיה, אף על פי שפטורות מן המעשר ומן השביעית - אין בהם משום ארץ העמים:

ב. הנכנס לארץ העמים בשדה ובמגדל - טהור, בקרון, בעגלה, ובספינה, ובאספריא - טמא. המכניס ראשו ורבו לארץ העמים - טמא. כלי חרס שהכניס אורו לארץ העמים - טמא. הספסלין והקתדראות, שהכניס רבן לארץ העמים - טמאין:

ג. הכל עושין מדור העמים, אפלו עבד, ואפילו אשה, ואפילו סריס, ואפלו קטן בן תשע שנים ויום אחד. עובד כוכבים הנשוי, וכוותי הנשוי, עובד כוכבים שעבדיו כותים, וכוותי שעבדיו עובדי כוכבים - עושים מדור העמים. על מדור העמים תולין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף שורפין. וכמה ישהה בתוכו ויהא צריך בדיקה? אבא יודן מצידן משום רבי אליעזר: ארבעים יום, אף על פי שאין עמו אשה, והלכה כדבריו. היה זה נכנס וזה יוצא, ולא שקה שם ארבעים יום - טהור. ואם שקה שם ארבעים יום - טמא. השומר, אם שקה שם ארבעים יום - טמא, בזמן שנכנס ויוצא, אף על פי ששהה שם ארבעים יום - טהור, מפני שהוא בחזקת המשתמר. הכל נאמנין עליו לשמרו, ואפילו עבד או שפחה, ואפילו סריס או קטן בן תשע שנים ויום אחד:

ד. ביבין היוצאין מארץ העמים לארץ ישראל - עושה להן סריגות, וממעטן עד פחות מטפח:

ה. כיצד בודקין מדור העמים? ישראל נכנס ואחר כך כהן, ואם נכנס כהן תחלה, אף על פי שמצאו רצוף בשיש או בפשפש - טמא:

ו. חנות, אין בה משום מדור העמים, אלא אם כן דר בתוכה. אסטונית, אין בה משום מדור העמים, אלא אם כן דר בתוכה. מדור העמים, אף על פי שחרב - הרי זה טמא. ואין מדור העמים ובית הפרס בחוץ לארץ. האונגריאות, והאוצרות, והמרחץ, ובית המים, ובית שער, ואויר החצר המגלין, והבורגנין, והסכות, והמשונות, והצריפין, והאהלין - אין בהם משום מדור העמים. הקסטראות והלגינות, רבי מטמא וחקמים מטהרין. בית החיצון ובית הזינות, רבי יהודה מטמא ורבי יוסי מטהר. בית שער ואויר החצר, בזמן שהן מערבין במדור העמים - טמאין משום מדור העמים, אם אין מערבין במדור העמים - אין טמאים משום מדור העמים. והאסטונות, אף על פי שמעורבות במדור העמים - אין בהן משום מדור העמים:

ז. מזרח מכנגד מטרפולין שלה ועד כנגד הגת שלה. העיד יהודה הנחתום על סטיו המזרחי שהוא טהור, ושאר כלה - טמאה:

ח. המהלך מעכו לכזיב, מימינו - הדרך טהורה משם ארץ העמים, וחיבת במעשר ובשביעית, עד שתודע שהיא פטורה. משמאל למערב - הדרך טמאה משם ארץ העמים, ופטורה מן המעשרות ומן השביעית, עד שתודע שהיא חיבת עד כזיב. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: עד לכלאבי:

ט. ברשונה היו אומרים: תחומי אשקלון, מקבר גדול עד יגור, ועד גוב, ועד תרעין - היו טמאין, ונמנו עליהן חכמים וטהרום. העיד יהודה בן יעקב מבית גבריא, ויעקב ברבי יצחק מבית גופנין, על קסרי שהחזיקו

בה מעולם בטמאה, והתירוה שלא במנין. אומר רבי חנין: אותה שנה שביעית היתה, והלכו עובדי כוכבים לקרקסאות שלהן, והניחו שוק מלא פרות, וכאו ישראל וכזוים, בחזירתן אמרו: בואו גלף אצל חכמים שמא התירו להן חזירים. אומר רבי זריקא: בחמשה באדר השני נמנו עליה עשרים וארבעה זקנים והתירוה, שהיו הכל נכנסים לתוכה:

י. מעשה ברבי, ורבי ישמעאל ברבי יוסי, ורבי אלעזר הקפר, ששבתו בחנות של עובד כוכבים בלוד, והיה רבי פנחס בן יאיר יושב לפניו, אמרו לו: אשקלון, מה אתם בה? אמר להן: מוכרים חטין בבסילקאות שלהן, וטובלין ואוכלין את פסחיהן לערב, אמרו לו: מהו שנהג בה מדור העמים? אמר להן: כשישקה ארבעים יום. אמרו לו: בוא ונמנה עליה לפוטרה מן המעשרות, ולא נמנה עמהם רבי ישמעאל ברבי יוסי כשיצאו, אמר להן: מפני מה לא נמנית עמנו? אמר להן: על שטמאתי טהרתי, ולא מעשרות, מתירא אני מבית דין הגדול שמא ירצו גלגלתי:

מסכת נגעים פרק ראשון

א. אומר רבי יוסי: שאל רבי יהושע את רבי עקיבא, אמר לו: מפני מה אמרו מראות נגעים שנים שהן ארבעה? אמר לו: ואלא מה יאמרו? אמר לו: יאמרו מקרום ביצה ולמעלה. אמר לו: ללמד, שמצטרפין זה עם זה. אמר לו: יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין זה עם זה. אמר לו: ללמדך, שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן - לא יראה את הנגעים. רבי אליעזר בן יעקב אומר משם רבי חנניא בן חכינאי, שאמר משום רבי עקיבא: מנין אתה אומר, כהן שהוא בקי בנגעים ולא בנתקים, ובנתקין ולא בקרחת, באדם ולא בבגדים, בגדים ולא בבתים, במראה ראשון ולא במראה שני, במראה שני ולא במראה שלישי - לא יראה את הנגעים עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן? תלמוד לומר (ויקרא יד, נד-

”ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע“ מקיש ריבים לנגעים, מה נגעים ”לכל מראה עיני הכהן“, אף ריבים ”לכל מראה עיני הכהן“. בית האפל וחלונותיו מגופות - פותחין לאותן חלונות ורואין את נגעו. סדין המקמט - מפשטין אותו ורואין את נגעו. נראה נגע בחורין או בסדקין - אין נזקק לו. סלקו - הרי זה כקמט שנפשט. וכבית הסתרים שנתגלה. כאורגת העומדת לשחי לימנית; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כטווה פשתן לשמאלית. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר בלמין, ודברי רבי יהודה בשמאל. כשם שנראה לנגעו כף נראה לתגלחתו, שנאמר (ויקרא יד, ח): ”וגלח את כל שערו“, ונאמר (שם): ”את גבות עיניו“, מה גבות עיניו בנראה ולא בבית הסתרים, אף כל שערו בנראה ולא בבית הסתרים:

ו. כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. רבי מאיר אומר: אף לא נגעי ביתו בנגדו וקרוביו. כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עצמו. רבי יהודה אומר: אף לא נדרי אשתו, וחכמים מתירין, ואין צריך לומר הנדרים שבינו לבינה, והלא הבעל מפר אותן! אלא אף שבינה לבין אחרים, ורואה קדשו ומעשרותיו, ונשאל על הסתרות ועל הטמאות של עצמו:

ז. אין דנין שני דינין כאחד, ואפלו נואף ונואפת, אלא דנין את הראשון ואחר כך דנין את השני. ואין נמנין על שני דברים כאחד. ואין שואלין שני דברים כאחד, אלא נמנין על הראשון ואחר כך נמנין על השני. נשאלין על הראשונה ואחר כך נשאלין על השנייה:

ח. אין משקין שתי סטות כאחת - שלא יהא לכה גס בחברתה. ורבי יהודה אומר: לא מן השם הוא זה, אלא משום שנאמר (במדבר ה, כה): ”והקריב אתה אל הכהן“ - אחת הוא מקריב ואין מקריב שתיים:

נו: ”זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק, ולצרעת הכגד ולבית, ולשאת ולספחת ולבהרת, ולהורות“. אמר רבי נתן: לא שהיה רבי עקיבא אומר: של סיד דהה הימנו, אלא של צמר לבן דהה הימנו. אי אפשר לפסיון שיטמא בתחלה. אבל אפשר לפסיון שיטמא בן יומו. כיצד? בהרת ובה סימני טמאה, החליטו והלכו להן סימני טמאה, ובא לו אצל הכהן ופטרו, ואחר כך נולד לו פסיון - זה הוא פסיון שהוא מטמא בן יומו:

ב. ארבע מראות שעור ובשר נטמא בהן. השחין, והמכה, והקרתח, והגבחת מטמאין, ובהן הפסיון מטמא, אף על פי שאינו מאותו מראה אלא ממראה אחר, ובלבד שיהא מארבע מראות. המחיה מטמאה בכל מראה, אפלו שחורה ושער לבן, אלא ששער לבן מכה, והתקין מטמאין בכל מראה, אפלו לבן בשחור ושחור בלבן. שער צהב - מראיו כתבנית זהב:

ג. הבגדים והעורות - מטמאין בירקין שבירקין ובאדמדם שבאדמים. ואיזה הירוק שבירקין? רבי אליעזר אומר: כשעוה וכחלמון. סומכוס אומר: ככנף טואס וכחץ של דקל. ואיזה הוא אדמדם שבאדמים? כזהורית יפה שבים והפסיון שלהם כיוצא בהן, ואין בהם מראה פתך, מראה גבוה כמראה צל בחמה. מראה עמוק שבהן כמראה חמה בצל:

ד. רבי ישמעאל אומר: מראות נגעים - שנים עשר. רבי חנניא סגן הכהנים אומר: מראות נגעים - ששה עשר. רבי דוסא בן הכינס אומר: מראות נגעים - שלשים וששה. עקיבא בן מהללאל אומר: מראות נגעים שבעים ושנים:

ה. היה רבי מאיר אומר: מי שנסמית אחת מעיניו - אינו רשאי לראות את הנגעים ואינו רשאי לדון, שנאמר (ויקרא יג, יב): ”לכל מראה עיני הכהן“. ואומר (דברים כא, ה):

ט. אין שׁוֹרְפִין שְׁתֵּי פְרוֹת בְּבַת אַחַת, ומְשַׁנְעֵשִׁית אֶפֶר - מִבֵּיא אַחֲרֵת וְשׁוֹרֵף עַל גִּבָּה וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. וְאִין עוֹרְפִין שְׁתֵּי עֲגָלוֹת כְּאַחַת. וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם הִיְתָה מִדָּה מְכֻנֶּנֶת בֵּין שְׁתֵּי עֵירוֹת - שְׁתֵּיהֶן מִבֵּיאוֹת שְׁתֵּי עֲגָלוֹת. וְאִין עוֹשִׂין שְׁלֹשׁ עֵירוֹת עִיר נִדְחַת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל - שְׁלֹא לְהַחְרִיב אֶת עִירֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם. אֲנָשִׁי עִיר הַנִּדְחַת - אִין דְּנִין שְׁנַיִם מֵהֶם כְּאַחַד, אֲלֵא דְנִין אֶת הָרֵאשׁוֹן וְאַחַר כִּף דְּנִין אֶת הַשֵּׁנִי:

י. לַעֲוֹלָם אִין הִכְהֵן רֵשָׁאִי לְטַמְאוּ, עַד שִׁיְהִי עֵינָיו בּוֹ, וּבְעוֹר הַבָּשָׂר חוֹצֵה לוֹ, עוֹדֵה מִסְגִּירוֹ אוֹ פוֹטְרוֹ, נוֹלָד בּוֹ נִגְעַת אַחַר - הָרִי זֶה נִזְקֵק לוֹ. וְאִם מִשְׁהַסְגִּירוֹ נוֹלָד לוֹ נִגְעַת אַחַר - אִין נִזְקֵק לוֹ לְטַמְאָה וּלְטַהֵרָה עַד סוּף שְׁבוּעָה. הֵלֶךְ נִגְעוּ אֶפְלוּ לְאַחַר שְׁלֹשׁ שָׁנַיִם - הָרִי הוּא בְּטַמְאָתוֹ, עַד שִׁיאֵמַר הִכְהֵן טְהוֹר הוּא:

יא. נֶאֱמַן הִכְהֵן לוֹמַר: נִגְעַת זֶה פְּשָׁה, נִגְעַת זֶה לֹא פְּשָׁה, אִם בְּהֵרַת קְדָמָה לְשַׁעַר לְבָן, וְאִם שַׁעַר לְבָן קִדְּם לְבְהֵרַת. וְנֶאֱמַן עַל נִגְעֵי עֲצָמוֹ. כִּהֵן שְׂרָאֵהוּ בְּתַחֲלָה - נִזְקֵק לוֹ בְּסוּף שְׁבוּעָה רֵאשׁוֹן:

יב. רָאֵהוּ בְּסוּף שְׁבוּעָה רֵאשׁוֹן, נִזְקֵק לוֹ בְּסוּף שְׁבוּעָה שֵׁנִי. רָאֵהוּ בְּסוּף שְׁבוּעָה שֵׁנִי, נִזְקֵק לוֹ בְּסוּף שְׁבוּעָה שְׁלִישִׁי. מֵת אוֹ שְׁחָלָה - כִּהֵן אַחַר נִזְקֵק לוֹ, וְלֹא יֵאמַר לוֹ: 'לֵךְ וְשׁוּב', אֲלֵא נִזְקֵק לוֹ מִיֵּד. כִּהֵן שְׁטַמְא אֶת הַטְּהוֹר וְטִהַר אֶת הַטַּמְא וְנִזְקֵק לוֹ בְּסוּף שְׁבוּעָה, אִף עַל פִּי שְׁטַמְא אֶת הַטַּמְא וְטִהַר אֶת הַטְּהוֹר - לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם. לְעֵנַן טַמְאָה הוּא אוֹמֵר: "טַמְא הוּא, וְטַמְאוּ הִכְהֵן". לְעֵנַן טְהֵרָה הוּא אוֹמֵר: "טְהוֹר הוּא, וְטִהַרוּ הִכְהֵן". וְזֶה אַחַד מִן הַדְּבָרִים שְׁעֲלִיָּהֶן עֲלֵה הַלֵּל מִכָּבָל:

<p>29</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כה 28</p>	<p>מג לעומר עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:18 בבלי: יבמות פג • ירושלמי: שבועות יג • תוספתא: אהלות יג נ"ך: איוב לח-לט • רמב"ם: כלים ד</p>
<p>30</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יום כפור קטן, מגד לעומר עלות השחר _____ 4:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:19 בבלי: יבמות פד • ירושלמי: שבועות יד • תוספתא: אהלות יד נ"ך: איוב מ-מא • רמב"ם: כלים ה</p>
<p>31</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>א 1</p>	<p>ראש חודש סיון, מה לעומר Rosh Chodesh Sivan עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:20 בבלי: יבמות פה • ירושלמי: שבועות טו • תוספתא: אהלות טו נ"ך: איוב מב - שיר השירים א • רמב"ם: כלים ו</p>
<p>1</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>ב 2</p>	<p>מז לעומר עלות השחר _____ 4:15 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:21 בבלי: יבמות פז • ירושלמי: שבועות טז • תוספתא: אהלות טז נ"ך: שיר השירים ב-ג • רמב"ם: כלים ז</p>
<p>2</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>ג 3</p>	<p>מז לעומר עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:21 בבלי: יבמות פז • ירושלמי: שבועות יז • תוספתא: אהלות יז נ"ך: שיר השירים ד-ה • רמב"ם: כלים ח</p>
<p>3</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ד 4</p>	<p>מז לעומר עלות השחר _____ 4:14 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:22 בבלי: יבמות פח • ירושלמי: שבועות יח • תוספתא: אהלות יח נ"ך: שיר השירים ט-י • רמב"ם: כלים ט</p>
<p>4</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>ה 5</p>	<p>במדבר, מט לעומר, פקדו Shavuot Eve עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:23 בבלי: יבמות פט • ירושלמי: שבועות יט • תוספתא: נגעים א נ"ך: שיר השירים ח - רות א • רמב"ם: כלים י</p>

Candle Lighting 8:04 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 9:36 זמן מוצש"ק

וְעַר עַם לְעֶרְנָט אוֹיְבֵיךָ קוֹל וְעַט זֹכֶה זֵינְךָ צוֹ לְאַנְגֵּעַ יֶאֱרָךְ אוֹן דִּי תוֹרָה וְעַט זֵיךְ הָאֱלֹטִן בֵּינֵי אֵימ.

(ספר המדות אות קימוד סיון מ"ו)